

BALTIJOS ŠALIŲ APGINAMUMAS – NATO PRIORITETAS

Vilnius, kovo 24 d. Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė su NATO generalinio sekretoriaus pavaduotoju Alexanderiu Wershbow ir Šiaurės Atlanto Tarybos nariais, šalių narių akredituotais ambasadoriais NATO, aptarė Baltijos šalims ir Europai kylančius saugumo iššūkius, išaugusią terorizmo grėsmę, pasirengimą NATO viršūnių susitikimui, kuris įvyks šių metų liepą Varšuvoje.

Prezidentė ir Šiaurės Atlanto Tarybos nariai griežtai pasmerkė brutalias teroro atakas Briuselyje. Pasak šalies vadovės, terorizmas šiandien viena didžiausių grėsmių, kuri neturi jokių sienų. Vyksta žiaurus ir nepateisinamas karas prieš visus Europos žmones. Todėl atsakas terorizmui privalo būti griežtas, pasitelkus visas įmanomas priemones.

Susitikime pagrindinis dėmesys skirtas pasirengimui NATO viršūnių susitikimui, kuris įvyks liepos mėn. Varšuvoje. Vasarą Lenkijos sostinėje susirinkę Aljanso šalių vadovai turi patvirtinti naujas kolektyvines karinio saugumo ir atgrasymo priemones.

„Grėsmės NATO saugumui yra aiškiausiai matomos Baltijos valstybėse. Aljanso kaimynystėje Rusija toliau demonstruoja karinę jėgą ir nenusipėjimą elgesį. Mūsų

Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitiko su NATO generalinio sekretoriaus pavaduotoju Alexanderiu Wershbow ir Šiaurės Atlanto Tarybos ambasadoriais.

LR Prezidento kanceliarijos nuotraukos/ R. Dačkus

pasienvyje ir Baltijos jūroje sutelktos aukštos kovinės parengties pajėgos. Todėl Aljansas privalo visados būti stiprus, gerai pasirengęs operatyviai ir adekvačiai reaguoti į grėsmes”, – sakė Prezidentė.

Varšuvoje Lietuva sieks, kad visose Baltijos valstybėse būtų dislokuota po batalioną Aljanso sąjungininkių ka-

rių, regione būtų iš anksto dislokuotas brigados dydžio karinės technikos junginys. Taip pat tarp mūsų šalies tikslų – priešraketinės ir oro gynybos priemonės, kurios užkirstų kelią galimai Baltijos šalių karinei izoliacijai, pagal realius grėsmių scenarijus nuolatos atnaujinami NATO gynybos planai ir pagreitinamas Aljanso sprendimų priėmimo

mechanizmas.

Šalies vadovės teigimu, NATO yra stiprus, jei stiprios jo narės. Todėl ir patys privalome rūpintis savo gynyba. Lietuva jau priėmė sprendimus dėl nuolatinės šauktinių kariuomenės sugrąžinimo, suformavo nacionalines ypatingos parengties greitojo reagavimo pajėgas, nuosekliai didina krašto gynybos finansavimą,

modernizuoja karinę techniką ir šalies kariuomenę.

Šiaurės Atlanto Tarybą sudaro nuolatos NATO būstinėje Briuselyje reziduojantys 28 Aljanso šalių narių ambasadoriai. Tai pagrindinė politinė institucija, kuri priima NATO sprendimus dėl kolektyvinės gynybos ir gali aktyvuoti Vašingtono sutarties 5-ąjį straipsnį.

Prezidentės spaudos tarnyba

JAV PASIRINKO NAUJĄ AMBASADORĘ LIETUVAI

Iš kairės – Anne Hall, Deborah A. McCarthy. *delfi.lt*

Kadenciją baigiantis Jungtinių Amerikos Valstijų Prezidentas Barackas Obama naująją šalies ambasadorę Lietuvoje siūlo Anne Hall, pranešė Baltieji rūmai.

A. Hall yra karjeros diplomatė, turinti ministrės patarėjos rangą, nuo 2014 metų einanti vyriausiosios sekretoriaus pavaduotojos pareigas Vandenynų ir tarptautinių aplinkosaugos bei mokslo reikalų biure (OES) prie

JAV Valstybės departamento.

Anksčiau A. Hall dirbo vyriausiąja pareigūne ir generaline konsule JAV generaliniame konsulate Krokuvoje (2006-2009), taip pat užėmė aukštas pareigas Europos ir Eurazijos reikalų biure prie Valstybės departamento (2003-2005). 2010–2013 metais ji taip pat dirbo misijoje JAV ambasadoje Vilniuje.

Diplomatė kalba lietuvių,

Kovo 23 d. į Karmėlavos oro uostą atskraidinta pirmoji naujos ryšių įrangos siunta, įsigyta už Jungtinių Amerikos Valstijų Europos saugumo užtikrinimo iniciatyvos (angl. European Reassurance Initiative) ir kitų fondų lėšas. Bendra šiais metais Lietuvai skiriamos paramos suma yra apie 33 mln. JAV dolerių, įrangą Lietuvos kariuomenė pasieks keliais etapais.

„Perduodama šią įrangą JAV tik dar kartą patvirtino esančios solidarios ir tvirtai

lenkų, Mandarinų kinų kalba, taip pat ispaniškai ir portugaliskai. Jos kandidatūrai dar turi pritarti JAV Senatas, o ambasadorius skiria šalies prezidentas.

A. Hall šiose pareigose turėtų pakeisti dabartinę ambasadorę Deborah Ann McCarthy. Ji ambasadorės pareigas ėjo nuo 2013 metų.

delfi.lt

LIETUVOS KARIUOMENĘ PASIEKĖ PIRMOJI UŽ JAV IR KITŲ FONDŲ LĖŠAS ĮSIGYTA NAUJA RYŠIŲ ĮRANGA

įsipareigojusios kolektyvinei gynybai. Nauja ryšių įrangą, įsigyta už Europos saugumo užtikrinimo iniciatyvos lėšas, padės Lietuvos kariams užtikrinti saugų sąveikumą su sąjungininkais vykdant užduotis”, – sakė krašto apsaugos ministras Juozas Olekas.

Igyvendinant šią JAV paramos priemonę pirmuoju siuntiniu į Lietuvą buvo atgabenta skirtingų modifikacijų naujos kartos taktinio ryšio priemonių „Harris Falcon III”. Gauta technika bus paskirstyta Lietuvos kariuomenės daliniams. Lietuvos kariai naująją įrangą planuoja išbandyti šį pusmetį vyksiančiose pratybose „Geležinis vilkas”.

„Lietuvos sprendimas stiprinti šalies kariuomenės ir sąjungininkių pajėgų sąveiką yra puikus atsakingos už gynybą valstybės pavyzdys, kaip tai numato Šiaurės Atlanto sutarties

3-iasis straipsnis”, – sakė JAV ambasadorius NATO Douglas Lute. Pasak JAV ambasatoriaus D. Lute, Europos saugumo užtikrinimo iniciatyvos lėšų panaudojimas įsigyjant naujos kartos saugias ryšio priemones demonstruoja ilgalaikės JAV pastangas stiprinant saugumą Europoje ir atgrasymo laikyseną prie NATO sienų.

Planuojama, kad kita įrangos siuntos dalis pagal JAV Europos saugumo užtikrinimo iniciatyvą Lietuvą pasieks antrąjį šių metų pusmetį. Siuntą sudarys taktinio ryšio priemonės, palydovinio ryšio, mūšio valdymo sistemos ir stebėjimo įrangą.

2016 m. vasario 2 d. JAV Administracija paskelbė planus 2017 m. didinti Europos saugumo užtikrinimo iniciatyvos finansavimą iki 3,4 mlrd. JAV dolerių ir papildomai Europoje dislokuoti ginkluotės ir įrangos atsargas.

JAV ambasada Lietuvoje

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Socialdemokratų vadovo Algirdo Butkevičiaus vadovaujama Lietuvos Vyriausybė artėja link ribos, kai tektų pasitikrinti pasitikėjimą Seime. Iš keturiolikos Ministrų kabineto narių Vyriausybei po prezidento rinkimų atnaujinus įgaliojimus pasikeitė keturi ministrai, be to, į Liuksemburgą gegužę turėtų išvykti į Europos audito rūmus siūlomas finansų ministras socialdemokratas Rimantas Šadžius. Jei iš pareigų trauktis nuspręstų vidaus reikalų ministras Saulius Skvernelis, o interpeliacija iš posto išverstų aplinkos ministrą „tvarkietį“ Kęstutį Trečioką, Vyriausybėje būtų pasikeitę lygiai pusė ministrų – iki lemiamos ribos trūktų dar vienos rokiruotės Ministrų kabinete. Įstatymas numato, kad Vyriausybė turi iš naujo gauti Seimo įgaliojimus, jei joje pasikeičia daugiau nei pusė ministrų.

Seimas kovo 24 d. atmetė konservatorių siūlymą sudaryti Seime komisiją, kuri aiškintųsi Darbo partijos prieš maždaug dešimtmetį neapskaitytų 24 mln. litų (beveik 7 mln. eurų) kilmę. Už tokios komisijos sudarymą balsavo 28 Seimo nariai, tiek pat buvo prieš, dar 29 Seimo nariai susilaikė. Kitu balsavimu, 57 balsais prieš 30, nuspręsta projektą galutinai atmesti, užuot grąžinus iniciatoriams tobulinti. Opozicinė Tėvynės sąjungos–Lietuvos krikščionių demokratų frakcija siūlė sudaryti laikinojo tyrimo komisiją dėl Darbo partijos veiklai 2004-2006 metais finansuoti skirtų lėšų „įgijimo aplinkybių, šaltinių ir panaudojimo išaiškinimo”.

Vienas populiariausių Lietuvos politikų – Vidaus reikalų ministras Saulius Skvernelis apsisprendė dalyvauti Seimo rinkimuose. Juose jis dalyvaus su Ramūno Karbauskio vadovaujama Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga. Partijos „Tvarka ir teisingumas”, delegvusios S. Skvernelį, pirmininkas Rolandas Paksas paragino ministrą trauktis iš pareigų.

Pastabų iš Užsienio reikalų ministerijos vadovybės sulaukęs diplomatas Žygimantas Pavilionis stabdo diplomatinę tarnybą iki Seimo rinkimų, kuriuose jis dalyvaus su Tėvynės sąjungos - Lietuvos krikščionių demokratų partija. Ž. Pavilionis 2006-2009 metais buvo Užsienio reikalų ministerijos sekretorius, 2000-2015 metais vadovavo Lietuvos ambasadai Jungtinėse Valstijose, o paskutiniu metu dirbo Vilniuje kaip ambasadorius ypatingiems pavedimams Rytų partnerystei.

Paminklas tautos patriarchui dr. Jonui Basanavičiui stovės priešais Filharmoniją, kur 1905 metų gruodžio 4-5 dienomis posėdžiavo Didysis Vilniaus Seimas, nusprendė Vilniaus miesto savivaldybės taryba. Jis bus pastatytas čia naujai formuojamoje aikštėje. Tai ypač reikšminga senamiesčio gatvių sankirtos vieta, esanti šalia sakralios erdvės - Aušros vartų. Šią vietą supa Šv. Teresės, Šv. Kazimiero, Visų Šventųjų bažnyčios, Bazilijonų vartai.

Visi yra matę įprastą pasaulio žemėlapi, tačiau Vilkaviškyje yra viena moteris, kuri išsiuvinėjo didžiausią pasaulio žemėlapi ir sieks pagerinti Lietuvos rekordą. Autorė sako, kad siuvinėti pradėjo ne taip jau seniai, tačiau jau yra išsiuvinėjusi ne vieną dešimtį paveikslų. Aldonos Virbickienės išsiuvinėtas žemėlapis toks tikslus, kad tenka prieiti labai arti paveikslo, norint pamatyti, kad jis išties išsiuvinėtas, o ne atspausdintas. „Visada svajojau išsiuvinėti didelį paveikslą, ilgai rinkausi projektą, galiausiai nusprendžiau išsiuvinėti pasaulio politinį žemėlapi. Jį siuvinėjau metus ir septynis mėnesius. Prie žemėlapio dirbau beveik kiekvieną dieną”, – pasakoja žemėlapio autorė.

Jurbarko rajone pasiektas rekordas – surišta didžiausia pasaulyje verba. Lietuvos rekordų knygoje aukščiausia verba buvo užregistruota 2013-aisiais metais, jos aukštis – 7 m 20 cm ir ji svėrė apie 10 kg. Tačiau šį rekordą šiemet sumušti panoro Juodaičių kaimo bendruomenė. „Ši verba yra pagaminta ant alksnio, svorio pasakyti tiksliai negaliu, neturėjom galimybių jos pasverti. Maždaug apie 50 kilogramų. O jos aukštis – 11 m 40 cm”, – pasakoja Juodaičių bendruomenės pirmininkė Violeta Andrikaitienė. „Pirmą kartą verbą dariau ir nusprendžiau padaryti didelę šventę visai bendruomenei ir savo vaikams. Kiekvienas žmogus širdyje turi poreikį kažko siekti, tobulėti. Kad ir mažyčiame kaime, vis tiek galima kažką nuveikti”, – sako didžiausios verbos autorė Ramunė Kazokienė.

Neblaivi vairavusi buvusi Nacionalinės žemės tarnybos direktorė Daiva Gineikaitė trejus metus negalės dirbti valstybės tarnyboje. „Ji pažemino valstybės tarnautojo, pareigūno vardą ir jai paskirta griežčiausia bausmė - atleidimas ir draudimas trejus metus dirbti valstybės tarnyboje”, - sakė žemės ūkio ministrė Virginija Baltraitienė. Ji priėmė tokį sprendimą atsižvelgusi į tarnybinio patikrinimo metu sudarytos komisijos teikimą. Pasak jos, nuobauda D. Gineikaitei skirta dėl to, kad ji vairavo neblaivi ir pati to nepripažino. Tai, jog buvusi NŽT vadovė vairavo išgėrusi, prieš mėnesį pripažino Kauno apylinkės teismas, o D. Gineikaitė neapskundė šio sprendimo. **LRT, ELTA**

JAV IR RUSIJA SIEKS SIRIJOJE PRADĖTI PEREINAMĄJĮ POLITINĮ PROCESĄ

Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas ir JAV valstybės sekretorius Johnas Kerry Maskvoje. *d.ibtimes.co.uk*

JAV valstybės sekretorius Johnas Kerry kovo 24 d. nurodė, kad Vašingtonas ir Maskva susitarė siekti, kad naujos Sirijos konstitucijos projektas būtų parengtas iki rugpjūčio.

Po keturias valandas trukusių derybų Kremliuje J. Kerry sakė, kad Jungtinės Valstijos ir Rusija pasiekė bendrą poziciją dėl Sirijos taikos proceso, taip pat dėl kovos su džihadistų grupuote „Islamo valstybė” (IS). Prieš šį susitikimą JAV pareigūnai kėlė prielaidą, kad J. Kerry stengsis įtikinti Rusijos vadovą spausti savo sąjungininką B. al Assadą atsistatydinti, kad būtų galima įgyvendinti politinį sprendinį, bet po derybų apie šį klausimą beveik nieko nebuvo pasakyta.

J. Kerry pažymėjo, kad V. Putinas pradėjo išvedinėti Rusijos pajėgas iš Sirijos, pasiūstas į pagalbą B. al Assado režimui, ir atnaujino Rusijos įsipareigojimus politiniam procesui, plėtojamam per Jungtinių Tautų palaikomas netiesiogines taikos derybas Ženevoje.

„Rusija pati pasakys, ką ji ketina rinktis, kad padėtų ponui Assadui priimti teisingus sprendimus, bet šiandien susitarėme ... kad mėginsime spartinti pastangas stumti į priekį politinį procesą”, – aiškino JAV diplomatijos vadovas.

„Susitarėme dėl tikslinės darbotvarkės, kad būtų sukurtas pagrindas politiniam perėjimui, taip pat konstitucijos projektas – abu (šiuos uždavinius) užsibrėžėme pasiekti iki rugpjūčio”, – J. Kerry sakė per bendrą spaudos konferenciją su Rusijos užsienio reikalų ministru Sergejumi Lavrovu, surengtą po tų derybų. S. Lavrovas savo ruožtu sakė žurnalistams, kad Maskva ir Vašingtonas dabar padidins pastangas, kad Sirijos režimas ir opozicija pradėtų „tiesiogines derybas” Ženevoje. Iki šiol abiejų delegacijų dery-

bos vyko tarpininkaujant JT pasiuntiniui, o jų naujausias etapas baigėsi kovo 24 d.

„Susitarėme, kad artimiausias uždavinys – siekti kiek įmanoma greičiau pradėti tiesiogines derybas Ženevoje tarp vyriausybės delegacijų ir viso opozicijos spektro”, kurios padėtų artėti prie „pereinamosios valdymo struktūros” toje karo krečiamoje šalyje, nurodė S. Lavrovas. V. Putinas toje spaudos konferencijoje nedalyvavo, bet netikėtai šiltai atsiliepė apie JAV vaidmenį Sirijoje, kai Kremliuje pradėjo derybas su J. Kerry.

„Suprantame, jog tai, ką sugebėjome pasiekti Sirijoje, buvo įmanoma tik dėl konstruktyvios pozicijos, kurios laikėsi JAV politinė vadovybė; prezidento (Baracko) Obamos pozicijos”, – sakė jis.

J. Kerry nurodė, kad abi šalys tikisi įtvirtinti jau mėnesį galiojančias paliaubas tarp B. al Assado pajėgų ir opozicijos, paskelbtų V. Putino ir B. Obamos pastangomis. „Šiandien susitarėme remtis pastaraisiais pasiekimais ir nedelsiant atlikti žingsnių, kad būtų sustiprintas kovos veiksmų nutraukimas”, – sakė J. Kerry, pridūręs, kad tarp tų priemonių bus pastangos „užbaigti bet kokių tiksliai neįmanomų nutaikyti ginklų naudojimą, sustabdyti visų šalių mėginimus užimti naujų teritorijų ir įtvirtinti bendrą supratimą, kaip šis (kovos veiksmų) nutraukimas turėtų būti oficialiai reglamentuotas”.

„Susitarėme, kad režimui ir opozicijai reikia pradėti paleidinėti kalinius”, – pabrėžė valstybės sekretorius.

S. Lavrovas sakė J. Kerry, kad diplomatinės pastangos buvo sutelktos į „interesų pusiausvyros” sukūrimą tarp visų su Sirijos krize susijusių šalių, įskaitant Maskvą ir Vašingtoną. Tačiau JAV pareigūnai baiminasi, kad Sirijos opozicija

pasitrauks iš derybų Ženevoje, jeigu Rusijos sąjungininkas B. al Assadas nesutiks atsistatydinti pagal susitarimą dėl politinio perėjimo.

V. Putinas palaikė B. al Assadą ir netgi pasiuntė Rusijos karo lėktuvus į pagalbą režimo pajėgoms. Rusijos aviacija taip pat atakavo „Islamo valstybės”, kontroliuojančios dideles teritorijas Sirijos rytuose, taikinius. Vašingtono nuomone, Maskvai išvedus dalį savo pajėgų iš Sirijos atsiveria galimybė spausti režimą, kad jis pakeistų savo poziciją.

„Jau seniai laukiame, kaip bus užtikrintas perėjimas nuo Assado vadovavimo”, – vienas aukšto rango JAV pareigūnas sakė žurnalistams. Rusijos ir JAV ryšiai pastaruoju metu buvo pašliję labiausiai nuo Šaltojo karo laikų. Vakarų šalims įtūžus dėl Kremliaus kišimosi Ukrainoje. J. Kerry sakė, kad jis išsakė susirūpinimą dėl pastaruoju metu labai pagausėjusių paliaubų pažeidimų Rytų Ukrainoje ir ragino Rusiją labiau spausti prorusiškus separatistus.

Pasak JAV pareigūnų, jeigu nebus „tikros ramybės”, o paliaubų stebėtojai negalės patekti į visus objektus konflikto zonoje, bus sunku užtikrinti pažangą įgyvendinant kitus Minsko taikos susitarimų punktus. JAV valstybės sekretorius taip pat sakė, kad Krymo pusiasalis, prieš dvejus metus aneksuotas Rusijos, yra Ukrainos teritorijos dalis – kaip ir ginčijamos separatistų kontroliuojamos sritys šalies rytuose.

J. Kerry taip pat išskėlė klausimą dėl Ukrainos karo lakūnės Nadijos Savčenko, kurią Rusija šią savaitę nuteisė kalėti 22 metus dėl savo vaidmens incidente Rytų Ukrainoje, nusinešusio dviejų rusų žurnalistų gyvybes. Vakarų šalys tą bylą pasmerkė kaip politiškai motyvuotą paradomąjį procesą. **LRT**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštui užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

GRĖSMĖS BALTIJOS ŠALIMS

Kovo 3 d. Seimo konferencijų salėje įvyko tarptautinė konferencija „Hibridinės grėsmės Baltijos jūros regione: visuomenės atsparumo didinimas“. Joje pranešimus skaitė ir dalyvavo tarptautiniai saugumo ekspertai, o pasiklausyti galėjo visi, iš anksto užsiregistravę interesantai: žiniasklaidos, visuomeninių organizacijų atstovai, šiaip besidomintys tarptautine padėtimi piliečiai. Vis dėlto keista, kad apie šią tikrai reikalingą konferenciją viešojoje erdvėje rašyta mažai, nors reikalai, kurie buvo gvildenami tarptautinių ekspertų, buvo gyvybiškai svarbūs.

Konferenciją pradėjo Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas Artūras Paulauskas. Pasak jo, kuo daugiau piliečiai supras apie hibridines grėsmes, tuo valstybė bus saugesnė.

Ypatingo dėmesio sulaukė pirmasis pranešėjas - Glenas Hovardas (Glen Howard). Tai vienas žymiausių JAV karo analitikų, jis yra taip pat Kaukazo ir Centrinės Azijos regionų ekspertas ir JAV analitinio centro „The Jamestone Foundation“ prezidentas. Šis centras konsultuoja JAV gynybos departamentą, Nacionalinės žvalgybos tarybą, patarinėja didelėms naftos verslovėms, dirbančioms Centrinėje Azijoje ir Artimuosiuose Rytuose. G. Hovardas dažnai kviečiamas į garsių informacinių televizijų laidas, jo straipsnius spausdina žymiausi naujienų leidiniai. Tad nenuostabu, kad ir konferencijos dalyvių dėmesys buvo prikaustytas prie G. Hovardo kalbos. O jis kalbėjo apie didesnio NATO buvimo Baltijos šalyse būtinybę, taip pat apie pagrindines problemas, su kuriomis susiduria Baltijos jūros regionas, ir apie Rusijos bei Baltarusijos vaidmenį jame. Pirmiausia jis pademonstravo filmą apie 2003-2013 metais vykusias Rusijos karines pratybas, kurios aiškiai buvo puolamojo pobūdžio. Kaliningrado srityje yra sutelkta apie 30 tūkst. karių, o tai yra daugiau nei visų trijų Baltijos šalių pajėgos, be to, oro erdvę rusai „pridengę“ „Iskander“ raketomis, todėl iškilus būtinybei sunku būtų oro keliu aprūpinti Baltijos šalis. Problemiška yra ir teritorinė padėtis – vadinamasis „Suvalkų koridorius“. Ji nepalanki besiginantiems. Tai nereiškia, kad Baltijos šalių padėtis yra beviltiška, tačiau reikia daugiau diskusijų Vakaruose, kad būtų aiškus Baltijos šalių pajėgų vaidmuo NATO veiksmuose priimant iššūkius.

G. Hovardas pakalbėjo ir apie JAV požiūrį. Ten vyksta diskusija, kodėl pačios Baltijos regiono valstybės nesirūpina savo saugumu, gynyba, kodėl JAV turėtų jas ginti. Tai nekelianti optimizmo diskusija, naudinga Rusijai. Tačiau keliami klausimai pagrįsti – pavyzdžiui, kodėl neskiriamos ir taip per mažos numatytos lėšos gynybai, kodėl tokios mažos kariuomenės, nors gyventojų skaičius leidžia turėti didesnes pajėgas? Diskusija rodo Jungtinėse Valstijose įsivyraujantį požiūrį, kad savo gynyba šalis turi pasirūpinti pačios, o ne laukti, kol jas apgins Amerika.

Po to kalbėjęs ambasadorius Žygimantas Pavilionis apžvelgė moralinius problemos aspektus – ar mes patys suvokiame Lietuvos saugumą kaip visaapimančią problemą, ar žiūrime į tai tik „pro partinių interesų akinius“. Aišku viena, kad norint suvokti grėsmes būtina investuoti į žvalgybinius pajėgumus, deja, politinės partijos yra „privatizavusios“ ministerijas, ir jų

KODĖL LIETUVIAI (NE)LAIMINGI?

Naujausioje Jungtinių Tautų (JT) „Pasaulio laimės ataskaitoje“ iš 157 vertintų pasaulio šalių Lietuva šiemet yra 60 vietoje. Pasirodo, kad lietuviai yra laimingesni nei latviai, estai ar vengrai, tačiau vis dar gerokai atsilieka nuo daugelio turtingesnių Europos šalių gyventojų. Kas lemia lietuvių laimę ir nelaimę, ir ar įmanoma tą laimę nesunkiai padidinti?

JT analizavo ne tik laimės lygį, bet ir laimę ar jos nebuvimą paaiškinančias priežastis bei jų svarbą. Daugiausia įtakos beveik visose šalyse turi šalies ekonominis potencialas ir pajamos, matuojamos, kaip BVP tenkantis vienam gyventojui pagal perkamosios galios paritetą. Lietuva pagal šį rodiklį yra 42 vietoje pasaulyje, o būtent šis ekonominis veiksnys paaiškina daugiausia, beveik ketvirtadalį laimės jausmo (ar jo nebuvimą).

Dėl laimingiausios pasaulio šalies statuso nuolat varžosi dvi valstybės – Danija ir Šveicarija. Nors šios valstybės yra turtingos ir tai tikrai netrukdo jausti laimingiems, tyrimas rodo, kad visose pasaulio šalyse turtas ir pajamos gali paaiškinti tik mažiau nei trečdalį laimės jausmo.

Kiti du svarbiausi ir daugiausia įtakos žmogaus laimei turintys veiksniai – sveiko gyvenimo trukmė bei „socialinė parama“. Svarbu ne tik gyvenimo trukmė, bet ir tai, ar žmogus senyvo amžiaus sulaukia būdamas sąlyginai sveikas. Nors pagal šį rodiklį Lietuva viršija pasaulio vidurkį, tačiau

visgi nemažai atsilieka nuo pažangiausių pasaulio valstybių ir yra tik 62 vietoje.

„Socialinės paramos“ rodiklis nustatomas ne vertinant valstybės socialinių pašalpų ir socialinių garantijų sistemą, o klausiant gyventojų, ar jie turi draugų arba giminių, kuriais visada galėtų pasikliauti atsidūrę bėdoje. Pagal šį rodiklį lietuviai yra 22 vietoje pasaulyje, lenkia Japoniją ir tik šiek tiek atsilieka nuo Švedijos. Tai rodo, kad Lietuvoje socialinė sanglauda nėra silpna.

Ne mažiau svarbu ne tik bendras laimės lygis, bet ir tai, kaip laimė yra pasiskirsčiusi šalyje – ar didelis atotrūkis tarp laimingiausių ir nelaimingiausių? Pagal šį rodiklį Lietuva yra 40 vietoje pasaulyje, lenkia visas kaimynines šalis ir tik per kelias vietas atsilieka nuo Vokietijos, Austrijos ir Prancūzijos. Tai rodo, kad net ir gana didelė pajamų nelygybė Lietuvoje nesukuria labai didelės laimės nelygybės.

Tai kurgi lietuvių nelaimės šaknys? Pagal tris kriterijus – laisvę kontroliuoti savo gyvenimą (135 vieta), korupcijos valdžioje ir versle suvokimą (151 vieta) bei dosnumą (156 vieta) – lietuviai atsilieka nuo absoliučios daugumos pasaulio gyventojų.

Sunku įvardinti priežastis, kodėl daugelis apklaustųjų lietuvių nesijaučia galintys visiškai kontroliuoti savo gyvenimo. Vis dėlto atkūrus nepriklausomybę per ketvirtį amžiaus lietuvių galimybės – nuo studijų krypties pasirinkimo

kimo iki šalies, kurioje norime gyventi, atostogauti ar apsipirkinėti – pasikeitė iš esmės. Galbūt tokia savijauta bent iš dalies yra okupacijos, iš ne vienos kartos atėmęs nemažai galimybių, šleifas. Nereikėtų užmiršti, kad čia labai svarbūs ir lūkesčiai – kuo jie didesni, tuo lengviau nusivilti ir jaustis nelaimingam.

Pagal korupcijos valdžioje ir versle suvokimą Lietuva atsilieka nuo tokių valstybių, kaip Gana, Tanzanija, Ukraina ar Rusija. Tačiau tai nereiškia, kad korupcija Lietuvoje didesnė nei šiose valstybėse. Toks rodiklis parodo, kad lietuviams, labiau nei daugelio kitų šalių gyventojams, korupcijos suvokimas sukuria neteisingumo ir nelaimės jausmą. Tai nėra blogai – nepasitenkinimas šiuo reiškiniu įgalina greitesnį jo išgyvendinimą.

Piliečių dosnumas matuojamas užduodant klausimą: „Ar per pastarąjį mėnesį skyrėte pinigų labdarai?“ Tai, kad dalinimasis ir rūpinimasis kitais sukuria laimės jausmą, nėra naujiena. Tiesa, labdaringa veikla galima užsiimti ir tam neskiriant pinigų, todėl sunku patikėti, kad Lietuva užima tik 156 vietą iš 157 vertintų valstybių. Vis dėlto tai yra veikla, kuriai dėmesio negali būti per daug ir kurios pagalba be didelių pastangų galima pakelti nacionalinį ir individualų laimės lygį.

Visi bent iš dalies apklausomis grįsti tyrimai turi savo trūkumų, todėl ir šis JT tyrimas turbūt neatskleidė visų laimės veiksnių ir skirtumų tarp šalių. Vis dėlto giliausios lietuvių nelaimės šaknys yra aiškos. Sveikesnis gyvenimo būdas, daugiau laisvių, mažiau šešėlio ir korupcijos, daugiau dosnumo ir Lietuva būtų tarp 20 laimingiausių pasaulio valstybių.

Žinoma, laimė yra labai subjektyvi – vieniems svarbiausia absoliuti pasirinkimo laisvė, kitiems saugumo jausmas, trečius labiausiai džiugina vaikai, dar kitus – tik pinigai. Tačiau sunku paneigti, kad valstybė, kurioje gyvena žmogus, nustato savirealizacijos ir laimės ribas. Lygybė prieš įstatymą, asmens teisių apsauga, švietimo, socialinės ir sveikatos apsaugos sistemos efektyvumas – tai tik keli iš daugelio veiksnių, kuriuos tobulinant galima kurti laimės inkubatorių. Lietuvoje vis dar aktualios ekonominės problemos, bet, didėjant ekonomikos išsivystymui ir augant gyventojų pajamoms, vis didesnį svorį įgauna pinigais nepama-tuojami dalykai.

*Nerijus Mačiulis,
Bernardinai.lt*

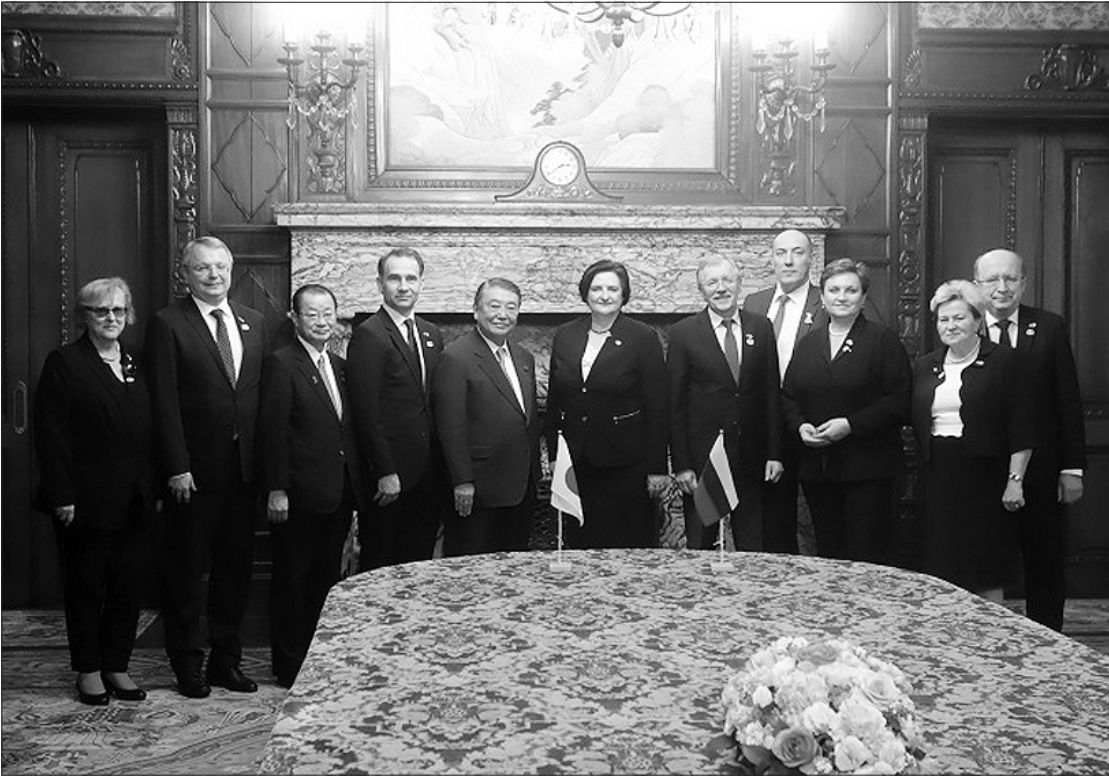
vadovai vadovaujasi savo partijų interesais. „Partijų susitarimai dėl užsienio politikos baigėsi 2012 metais”- liūdnai pastebėjo Ž. Pavilionis, turėdamas galvoje tais metais įvykusių rinkimų rezultatus ir dabartinės Seimo daugumos bei Vyriausybės neveiklumą. Ambasadorius kalbėjo, kad Lietuva turi intelektualinį potencialą, reikalingą šalies saugumui sukurti, tačiau jis nesutelktas, nepa-naudojamas. Kaip pavyzdį jis paminėjo mokytojų streiką: „Juk tai investicija į ateitį, tačiau mes to nedarome, neinvestuojame – ir mokytojai gatvėse yra įrodymas tokio neveiklumo.” Taip pat Ž. Pavilionis pastebėjo, jog tokios valstybės kaip Lietuva, esančios nedėkingoje geopolitinėje situacijoje, turėtų gynybai skirti ne 2, bet 5 procentus, žinoma, jeigu joms rūpi jų vaikų saugumas ir gyvybė. Galų gale, jei ne ginklams, tai mokslui galima investuoti – išlavintas protas bus ne mažiau patikima gynyba, nes neleis užsikrėsti propagandiniu virusu, tokiu, koku mūsų žmonės užsikrėtė ir pakenkė valstybei, siekiančiai užsitikrinti energetinę nepriklausomybę (tai ir skalūnų dujų žvalgybos, ir Visagino AE statybos sužlugdymas).

Nepaprastai įdomus buvo nepaprastojo ir įgaliootojo Izraelio valstybės ambasatoriaus Lietuvoje Amiro Maimono pasisakymas. Izraelio geopolitinė padėtis panaši į mūsų – šalis negali pasirinkti taikių kaimynų, yra nuolatiniam pavojuje ir nuo pat įsikūrimo priversta gintis. „Mes neprašėme karų, mes buvome užpulti ir privalėjome apsiginti. Todėl Izraelio gynybinės doktrinos esmė – Izraelis turi gintis pats” – sakė A. Maimonas.

Lietuva ir jos piliečiai turi iš ko pasimokyti kaip ginti savo šalį. Lietuvos valstybės istorija mums primena ir įpareigoja, kas iškovota reikalauja pastangų išlaikyti ir perduoti laisvės skonį ateinančioms lietuvių kartoms.

Kęstutis Šilkūnas

LIETUVOS SEIMO PIRMININKĖ SUSITIKO SU JAPONIJOS PARLAMENTO ATSTOVŲ RŪMŲ PIRMININKU

Lietuvos Seimo Pirmininkės Loretos Graužinienės vadovaujama parlamento delegacija ir Japonijos parlamento Atstovų Rūmų Pirmininkas Tadamori Ošima.

LRS nuotr.

Kovo 2 d. Lietuvos Seimo Pirmininkės Loretos Graužinienės vadovaujama parlamento delegacija Japonijoje susitiko su Japonijos parlamento Atstovų Rūmų Pirmininku Tadamoriu Ošima.

Susitikime paminėta diplomatinio santykių atkūrimo tarp Lietuvos ir Japonijos 25-erių metų sukaktis, aptarti pastaraisiais metais intensyvėjantys Lietuvos ir Japonijos politikos, ekonomikos, mokslo, kultūros ryšiai, taip pat pasikeista nuomonėmis dėl naujų bendradarbiavimo galimybių.

Parlamento vadovė pasidžiaugė, kad Lietuvą ir Japoniją sieja abipusis pasitikėjimas, taip pat bendros vertybės, pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms. Susitikime daug dėmesio buvo skirta už-

sienio politikos aktualijoms. „Noriu pabrėžti, kad mes remiame aktyvų Japonijos vaidmenį kuriant taiką pasaulyje“, – kalbėjo Seimo Pirmininkė L. Graužinienė. Tuo pačiu politinėje išraiškoje nerimą dėl tebesitęsiančių kovos veiksmų Ukrainoje ir išreiškė palaikymą Japonijos pozicijai nepripažinti Krymo aneksijos, įvesti sankcijas Rusijai ir tapti didžiausiu donoru Ukrainai.

Savo politinėje veikloje didelį dėmesį Rytų partnerystės klausimams skirianti Seimo Pirmininkė L. Graužinienė pakvietė Japoniją prisijungti prie Lietuvos vykdomų vystomojo bendradarbiavimo projektų, siekiant didesnio jų efektyvumo bei matomumo. „Visuomet sveikiname bendradarbiavimą su kitais donorais ir bendrų

projektų įgyvendinimą. Jei matytumėte projektų, kurie yra suderinami su Japonijos vystomojo bendradarbiavimo politika, kviečiame prisijungti prie mūsų vykdomų projektų“, – kalbėjo Seimo vadovė.

Pokalbio metu Seimo Pirmininkė L. Graužinienė pakvietė Japonijos parlamento Atstovų Rūmų Pirmininką T. Ošimą apsilankyti Lietuvoje, o Japonijos verslininkus aktyviau išnaudoti Lietuvos potencialą turizmo, prekybos, investicijų ir inovacijų srityje.

Vasario 28 – kovo 5 dienomis vykęs Seimo Pirmininkės L. Graužinienės vadovaujamos delegacijos oficialus vizitas Japonijoje surengtas minint Lietuvos ir Japonijos diplomatinio santykių atkūrimo 25-ąsias metines. **LRS**

NATO ŠALIŲ AMBASADORIAI APTARĖ NATO BUVIMO DIDINIMĄ RYTINĖJE ALJANSO DALYJE

Lietuvos krašto apsaugos ministras Juozas Olekas kovo 24 d. Lietuvos kariuomenės Gaižiūnų poligone Rukloje pasitiko Šiaurės Atlanto tarybos narius, kurie su dviejų dienų vizitu buvo atvykę į Lietuvą susipažinti su saugumo situacija regione, aptarti NATO adaptaciją pasikeitusiai saugumo aplinkai.

Ministras J. Olekas dar kartą pasveikino gynybos ministrų susitikime priimtą principinį sprendimą dislokuoti didesnes sąjungininkų pajėgas rytinėje NATO dalyje. „Mūsų siekis, kad Lietuvoje būtų dislokuotas tarptautinis batalionas atgrasymui ir gynybai“, – sako ministras.

Pasak krašto apsaugos ministro, Lietuva pasiruošusi suteikti visaapimančią priimančios šalies paramą sąjungininkų kariams.

Gaižiūnų poligone, kur drauge treniruojasi Lietuvos ir JAV kariai, Aljanso sąjungininkų ambasadoriams Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų vadas generolas leitenantas Almantas Leika ir JAV sausumos pajėgų Europoje vadas generolas leitenantas Benas Hodgesas (Ben Hodges) tarybos nariams pristatė Baltijos šalyse veikiančių sąjungininkų pajėgas šiuolaikinių saugumo iššūkių kontekste.

NATO ambasadoriams Lietuvos ir JAV kariai surengė parodomąją jungtinę karinę operaciją, kurioje buvo naudojama JAV ir Lietuvos karių šarvuotosios kovos mašinos „Stryker“, šarvuočiai M-113 ir kita karinė technika, o veiksmus iš oro rėmė šiuo metu NATO oro policijos misijoje Baltijos šalyse budintys Ispanijos karinių pajėgų naikintuvai „Eurofighter“.

Šiuo metu Lietuvoje yra dislokuota NATO rotacinė karių kuopa iš JAV. Pagal NATO parengties veiksmų planą vykdoma sustiprinta NATO oro policijos misija, Lietuvoje ir dar penkiose NATO valstybėse veikia NATO pajėgų integravimo vienetai. Lietuvos kariai kartu su kitų sąjungininkų kariais dalyvauja NATO ypač greitojo reagavimo pajėgų pasirengime budėjimui 2017 metais.

Šiaurės Atlanto tarybą sudaro nuolatos Aljanso būstinėje Briuselyje dirbantys 28 šalių sąjungininkų ambasadoriai. Vizito Lietuvoje metu tarybai vadovavo NATO generalinio sekretoriaus pavaduotojas Alexandras Vershbow. Šiaurės Atlanto Taryba yra pagrindinė politinius NATO sprendimus priimanči institucija. NAC Aljanso šalyse narėse lankosi tik išskirtiniais atvejais. **LR KAM**

LIETUVA IR PASAULIS

Kovo 24 d., nuo 7 iki 22 val., dėl tragiškų teroro aktų Belgijoje šalyje buvo gedulas. Kovo 23 d. posėdžiavusi Vyriausybė nutarė Lietuvoje paskelbti gedulą, taip solidarizuodamasi su nuo teroro atakų nukentėjusia Belgija ir pagerbdama teroro išpuolių aukas.

„**Nematau racionalaus proto**, valios ir ryžto atsakyti teroristams taip, kaip dera. Matau miltų trynimą ir ašarojimą. Laukimą, kad gal kas nors įvyks, gal jie liausis, gal pavargs, gal nukraujuos“, – teigia Vytautas Landsbergis. Pasak jo, atsakyti teroristams turi ne Belgija, o Europos Sąjunga (ES) ir NATO, nes užpulta ne tik Belgija, bet visa struktūra, kuri tikėjosi būti stabilumo pagrindu.

Lietuva vertina Rusijos teisėsaugos institucijų veiksmus Ukrainos piliečių Nadijos Savčenko, taip pat Olego Sencovo, Aleksandro Kolčenko ir kitų atžvilgiu, neteisėtai juos sulaikant, ribojant jų teises į gynybą ir kalinant, kaip pažeidžiančius tarptautinės teisės principus, žmogaus teises ir pagrindines laisves. N. Savčenko teismo procesas nuo pat pradžių buvo politiškai motyvuotas ir neteisėtas. Lietuvos užsienio reikalų ministerija griežtai smerkia priimtą Rusijos Federacijos Donecko miesto teismo sprendimą įkalinti Ukrainos karinių oro pajėgų lakūnę Nadiją Savčenko ilgiems metams kalėjimo.

Lietuvos užsienio reikalų ministerija griežtai smerkia Briuselyje įvykdytus teroro išpuolius, nusinešusius nekaltų žmonių gyvybes. Reiškiamo gilią užuojautą žuvusiųjų šeimoms ir artimiesiems. Įvykdytas brutalus teroro aktas yra išpuolis ne tik prieš Belgijos žmones, bet ir prieš visą tarptautinę bendruomenę, prieš žmogiškąsias vertybes. Lietuva solidarizuojasi su Belgijos žmonėmis. Terorizmą įveiksime tik laikydamiesi drauge, todėl Lietuva tvirtai pasiryžusi toliau remti Belgijos ir tarptautinės pastangas kovoje su terorizmu. Lietuvos ambasada Belgijoje neturi duomenų, kad per išpuolius Briuselyje būtų nukentėję Lietuvos piliečiai.

Berlyne kovo 18 dieną vykusioje diskusijoje „Žiniasklaida, propaganda, politika – Rusijos vaidmuo Europos informacinėje erdvėje“ užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius pabrėžė stipraus atsako skleidžiamai propagandai būtinybę.

Vykusiam susitikimui su Vokietijos užsienio reikalų ministru Franku-Walteriu Steinmeieriu, Berlyne, kovo 18 dieną Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius pažymėjo, kad Lietuva siekia plėtoti strateginius santykius su Vokietija, kuriai tenka svarbus vaidmuo užtikrinant regiono ir Baltijos valstybių saugumą.

Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius kovo 16 d. lankėsi Mariupolyje, kur susitiko su fronte tarnaujančiais Ukrainos kariais, Donecko srities gubernatoriumi Pavlo Žebriovskiu ir Mariupolio miesto meru Vadimu Boičenko. Su jais ministras aptarė saugumo situaciją mieste ir jo apylinkėse bei būdus, kaip plėtoti Donbaso regiono dialogą su Europa.

Rusijos Dūmos Liberalų-demokratų partijos frakcijos vadovas, buvęs Dūmos vicepirmininkas Vladimiras Volfovičius Žirinovskis, pagarsėjęs nacionalistiniais ir anitisemitiniais pareiškimais, sugalvojo parašyti laišką Seimo vadovei, Darbo partijos atstovei Loretai Graužinienei. Laiške jis kažkodėl išreiškė susirūpinimą pabėgėlių padėtimi Lietuvoje. Laišką V. V. Žirinovskis pasirašė kaip Rusijos Liberalų-demokratų partijos frakcijos Dūmoje vadovas. Jis paragino visą Lietuvą pabėgėlių ir migrantų atžvilgiu būti kantrią, atidaryti jiems savų namų duris ir priimti svetingai. „V. V. Žirinovskio laiško nesureikšminu. Turiu apie jį savo nuomonę, bet nenorėčiau komentuoti“, – pareiškė L. Graužinienė, kalbėdamasi su LRT. Skandalingojo Rusijos politiko laišką Seimo vadovė persiuntė Seimo Europos reikalų ir Užsienio reikalų komitetams.

Lietuvos Vyriausybės išlaidos socialinei apsaugai 2014 metais buvo vienos mažiausių tarp 28-ių Europos Sąjungos (ES) valstybių, skelbia Eurostatas. 2014 metais Lietuva socialinei apsaugai skyrė 11,5 proc. nuo šalies bendrojo vidaus produkto (BVP), rodo paskelbti ES statistikos tarnybos duomenys. Mažiau socialinės apsaugos sričiai skyrė tik Rumunija (11,4 proc. nuo BVP). Latvija ir Estija šiai sričiai užpernai skyrė 11,5 ir 11,8 proc. nuo BVP, o visoje ES šis rodiklis siekė 19,5 proc. nuo BVP. Bendros Lietuvos vyriausybės išlaidos 2014 metais buvo mažiausios visoje ES ir siekė 34,8 proc. BVP. Latvijoje ir Estijoje šis rodiklis siekė atitinkamai 37,3 proc. ir 38 proc. BVP, o visoje ES - vidutiniškai 48,2 proc. BVP.

Kariniai specialistai iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos svarsto bendros Baltijos šalių vidutinio nuotolio priešlėktuvinės gynybos sistemos dislokavimo vietas ir tariai dėl techninių sprendimų, sako Latvijos kariuomenės vadas generolas leitenantas Raimondas Graubė. Apie planus kurti bendrą vidutinio nuotolio oro gynybos sistemą Baltijos šalių gynybos ministrai paskelbė pernai gegužės mėnesį.

LRT, LR URM

LIETUVOS VALSTYBĖS GYNYBINIUS PAJĖGUMUS STIPRINTI PADEDANČIOS NVO: NUSIKALTUSIŲ ASMENŲ SĄRAŠAS TURI BŪTI SUDARYTAS NE TAUTINIU, O PILIETINIU PRINCIPU

Pateikiamas nevyriausybinių organizacijų, padedančių stiprinti Lietuvos valstybės gynybinius pajėgumus, kreipimasis į LGGRT centro generalinę direktorę, Lietuvos Respublikos generalinį prokurorą, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo pirmininką, Vyriausybės kanclerį.

Vilnius, 2016-02-24

Nevyriausybinių organizacijų, padedančių stiprinti Lietuvos valstybės gynybinius pajėgumus KREIPIMASIS

Nacistinės Vokietijos okupacijos metais labiausiai nukentėjo žydų tautybės Lietuvos Respublikos piliečiai – beveik visa bendruomenė buvo sunaikinta. Žydų genocide dalyvavo Vokietijos Reicho ir jam pavaldžios vietinės struktūros, įvairių tautybių kolaborantai.

Mes siekiame išaiškinti ir įvertinti visus dalyvavusius šiose žudynėse. Nusikaltėliai, nepriklausomai nuo tautybės, turi gauti, ko nusipelnė.

Lietuvos žydų asociacijos Izraelyje pirmininkas Josephas A. Melamedas leidinyje „Crime and Punishment“ paskelbė kelių tūkstančių žydų genocide tariamai dalyvavusių lietuvių tautybės asmenų sąrašą. J. A. Melamedo sąrašė sąmoningai nutylėtas vokiečių nacių esmingas vaidmuo žydų tragedijoje Lietuvoje. Būtina pabrėžti, kad vokiečiai naciai į nusikalstamą veiklą stengėsi įtraukti kuo daugiau įvairių tautybių gyventojų.

Minėtą sąrašą tyrė LGGRT centras ir taip pat sudarė savąjį preliminarų sąrašą-vardyną. Kadangi LGGRT centras atliko tyrimą J. A. Melamedo sąrašo pagrindu, neabejotina, kad LGGRT centro sąrašas taip pat sudarytas vien iš lietuviškų pavardžių. Tokia šališka metodika neturi teisinio ir istorinio pagrindo.

Žinoma ir istorikų nustatyta, kad žydų persekiojimo veiksmuose įvairiu mastu dalyvavo ir kai kurie žydų tautybės Lietuvos Respublikos

piliečiai, kuriuos, kaip ir kai kuriuos lietuvius, privertė tarnauti nacių okupaciniam režimui. Šie asmenys priklausė getų žydų savivaldos struktūroms – žydų komitetams, žydų taryboms, seniūnų taryboms, judenratams, getų žydų policijai. Pastarosios steigėjai buvo žydų komitetai, kuriems getų policija buvo pavaldi. Tarp getų žydų policininkų buvo gestapo agentų ir informatorių. Minėtos institucijos bendradarbiavo (kolaboravo) su naciais. Tai pasireiškė tokiais veiksmais: rengė perkėlimo (evakuacijos) į getus planus, dalyvavo perkeliant tautiečius į getus, saugojo getus ir getų vartus, vykdė išorinę getų apsaugą ir visišką getų izoliaciją, administravo getus, tam tikslui buvo sukurta įvairios tarnybos (pradedant sveikatos skyriumi, baigiant kalėjimu, karcერიu, teismu), atrinkinėjo aukas, sprendė, ką palikti, o ką iš geto kalinių paaukoti, slopino pasipriešinimą, talkininkavo naciams pogromų getuose metu, dalyvavo palydint kolonas į Panerius, netgi dalyvavo žudant. Šia skaudžia tema dėl politinių konjunktūrinių sumetimų vengiama atvirai ir viešai kalbėti, užmirštant, kad atviroje visuomenėje nėra jokių istorijos temų tabu.

Istorikų darbuose yra konkrečiai aprašytos šios minėtų žydų savivaldos getuose institucijų ir žydų policijos veikos: prievarta mobilizavo į sunkius fizinius darbus, vykdė visuotinę geto

gyventojų registraciją getų policijos nuovadose, getuose palaikė žiaurią ir griežtą vokiečių nustatytą tvarką, persekiojo nepaklusniousius, juos areštavo, baudė, taikė fizinio poveikio priemones, mušė getų režimo pažeidėjus, uždarydavo į getų kalėjimus ir areštines, dalyvavo atrankose, ką palikti getuose, o ką išvežti, ėjo getų vartų sargybą, vykdė kratas, atiminėjo maistą, savinosi sušaudytųjų daiktus, sudarinėdavo deportuojamųjų į mirties fabrikus ir darbo stovyklas už Lietuvos ribų sąrašus, pagal gestapo nurodymą aukų skaičių savo nuožiūra atrinkdavo geto gyventojus sunaikinimui (šį gestapo nurodymą žydų tarybos įsakmiai perduodavo getuose įrengtas slėptuves su žmonėmis, sprogdino slėptuves, korė nusikaltusius, dalyvavo Ašmenos žydų žudynėse. Šių faktų pakanka konstatuoti, kad žydų komitetai, tarybos, kai kurios jų sudarytos ir jiems pavaldžios tarnybos, getų žydų policija laikytinos su okupaciniu nacių režimu kolaboravusiomis ir jam talkinusiomis institucijomis, kurios skrupulingai ir aktyviai vykdė okupanto įsakymus. Ypač tai taikytina žydų policijai, kuri dažnai veikė kaip baudžiamasis organas. Pastebėtina, kad žydų policininkai kartu su vokiečiais ir lietuviais policininkais iškeldindavo lietuvius iš butų, skirtų vokiečiams kolonistams apgyvendinti.

Vilniaus, Kauno, Šiaulių getų žydų policijai priklausė maždaug 500 asmenų, ginkluotų šaunamaisiais ginklais, rankinėmis granatomis, guminėmis lazdomis, rimbais. Pažymėtina, kad getų kaliniai nekenė žydų policijos. Apie tai atvirai rašoma kai kuriuose buvusių getų kalinių atsiminimuose. **Nusikalte žmoniškumui getų žydų policijos nariai taip pat turi būti įtraukti į LGGRT centro sudaromą sąrašą.** Dabartinis sąrašas sudarytas tautiniu – lietuvių pagrindu, todėl yra istoriškai ir politiškai tendencingas. Kiekvienoje tautoje okupacijų, istorinių kataklizmų laikotarpiu atsiranda kolaborantų ir okupantų talkininkų. Tačiau tai nesumenkina sudėtų aukų, kovos už laisvę, priešinimosi prievartai prasmės. LGGRT centro sąrašė turi būti asmenys, įvykdę nusikalstamas veikas, nepriklausomai nuo jų tautybės.

Reikalaujame sąrašą papildyti Lietuvoje nacių okupacijos metais nusikalstamomis veikomis pasižymėjusių žydų ir kitų kolaborantų, talkinusių vokiečiams, duomenimis. Tai atlikti nėra sudėtinga, nes Centriniam valstybės archyve saugomos getų žydų policijos bylos, kuriose esama informacijos apie personalinę sudėtį. Žydai policininkai, kaip ir lietuviai policininkai, sovietų okupacijos metais buvo teisiami, todėl išlikusios jų baudžiamosios bylos.

Pateikiame tikrai nedidelę dalį istorikų darbuose minimų žydų getų savivaldos administracijos pareigūnų, žydų policininkų duomenų: Moisejus Kopelmanas, Leiba Garfunkelis, Jakovas Goldbergas, Efraimas Rabinovičius, Grigorijus Volfas, Izraelis Bernšteinas, Abraomas Golubas, Pavelas Margolis, Vulfas Lurjė, Peisachas Meškucas, Rudolfas Valsondas, Michailas Bramsonas, Kopelis Gudinskis, Chaimas Rubinsonas, Dovydas Tamšė, Josifas Panemunskis, Levas Aronovskis, Mošė Levinas, Jakovas Abramovičius, E. Buchas, Benas Lipceris, Tanchumas Aronštamas (Aronšta), Chaimas Grosmanas, Jakobas Gensas, Iseris Gutneris, Abraomas Rabinovičius, Moiša Ušpicas, Baruchas Šliachteris, Menachemas Vilenskis, Gregoras Zundelevičius, Anatolis Fridas, Icchokas Leibovičius, Josifas Miškatas (Muškatas), Josifas Glazmanas, Salekis Desleris, Nasonas Ringas, Izidorius Fruchtas, Meiras Levas, Efroimas Gensas, Ch.

Berlovičius, Dovydas Fainas, Zavelis Gocas.

Prašome ištirti, ar šie ir visi kiti archyvinuose dokumentuose minimi žydų komitetų, tarybų, seniūnų tarybų, judenratų, getų administracinių struktūrų pareigūnai, getų žydų policijos nariai nenusikalto žmoniškumui.

Prašome nustatyti išvardintų institucijų konkrečių pareigūnų asmenines nusikalstamas veikas persekiojant getų gyventojus nuo jų sutelkimo getuose iki getų likvidacijos.

Nacių okupacijos metais nusikaltusių asmenų sąrašas turi būti sudarytas ne sąmoningai vienakrypčiu tautiniu (lietuvių) pagrindu, o vadovaujantis kompleksisku pilietiniu principu, t.y. jame turi būti įrašyti duomenys įvairių tautybių Lietuvos Respublikos piliečių, įvykdžiusių nusikalstamas veikas.

Kreipimąsi pasirašė:

Lietuvos Kariuomenės karių, nukentėjusių nuo sovietinio ir nacistinio genocido, artimųjų sąjungos pirmininkas *V. Zabielskas*

Lietuvos Vietinės rinktinės karių sąjungos pirmininkas *J. Kraulys*

Vilniaus rokiškėnų klubo „Pragiedruliai“ pirmininkas *A. Narutis*

Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos bičiulių klubo pirmininkas *A. Burokas*

Lietuvos Atsargos karininkų sąjungos CV pirmininkas *I. Stankovičius*

Atsargos karininkų sąjungos pirmininkas *A. Vyšniauskas*

Lietuvai pagražinti draugijos pirmininkas *J. Dingelis*

Gervėčių klubo pirmininkas *A. Augulis*

Lietuvos Laisvės kovotojų sąjungos garbės pirmininkas *J. Burokas*

Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių bendrijos pirmininkas *V. Samys*

Sausio 13-osios brolijos atstovas *J. Bruzga*

Lietuvos Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Vilniaus sk. vadovas *P. Mišeikis*

P.S. Faktiniai duomenys paimti iš literatūros:

A. Bubnys. „Kauno ir Vilniaus getų žydų policija 1941–1944 m.“, *Genocidas ir rezistencija*, 2005, Nr. 1 (17).

A. Bubnys. „Kauno getas 1941–1944 m.“, *Genocidas ir rezistencija*, 2004, Nr. 2 (16).

P. Stankeras. *Lietuvių policijos batalionai 1941–1945 m.* (skyrius „Žydų policija Lietuvos teritorijoje“), 2009.

Holokaustas Lietuvoje 1941–1944 m. (straipsnių rinkinys), sudarytojas Arūnas Bubnys. Vilnius: Gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centras, 2011.

Lietuviai Intos lageryje (Komija) prie 9-os šachtos (1957 m.). Antroje eilėje 2-as iš dešinės – kunigas Kazimieras Vasiliauskas.

KEIČIASI KAZIUKO MUGĖ

Š. m. kovo 13 d. Klivlando, Ohajo (Cleveland, Ohio), Šv. Kazimiero parapijos salėje, po šv. Mišių, kurias Šv. Kazimiero šventovėje aukojo klebonas kunigas Joseph Bacevice, ir kuriose dalyvavo arti 20 jaunų skautukų, buvo atidaryta Kaziuko mugė. Jos pradžią paskelbė vyr. skautininkė Virginija Juodišutė-Rubinski, pasveikindama atvykusius ir primindama, kad Klivlando lietuvių skautija gyvuoja jau 66 metus. Tai ilgas veiklos laikotarpis. Šiais metais mugės atidarymas buvo kuklus, nebuvo tų iškilmingų rikiuočių, darnių įžygiavimų į salę ar apeigų, būdingų praeities mugėms. Išsirikiavę scenoje 38 skautai, vedami Virginijos Juodišutės-Rubinski, sudainavo „Dievui, tau, Tėvyne, ir žmonijai“. Kaip ir praeityje,

Skautai ir skautės dainuoja „Dievui, tau, Tėvyne, ir žmonijai“.

A. V. Matulionio nuotr.

mugės dalyviai turėjo daug gražių progų paremti mūsų skautų veiklą - užsisakydami karšto maisto, kavos, įvairių skanumynų ar gaivinančių gėrimų. Viliojo įvairūs kioskai, veikė ir loterija. Ar jie visu tuo pasinaudojo? Jautėsi, kad spalvingos

atidarymo iškilmės buvo nustumtos į šalį. Taip norėjosi matyti daugiau gražiai uniformotų, pasižymėjimais spindinčių buvusių ar esančių skautijos narių, užtarnautai besididžiuojančių šia švente. Rašinio autoriaus žiniomis, Klivlando

skautija visada buvo narių skaičiumi gausiausia organizacija. Žinoma, laikui ir aplinkybėms keičiantis, jų skaičius sumažėjo. Tačiau buvo džiugu matyti „marias“ entuziastingo, šia švente besidžiaugiančio jaunimo. Deja, net ir su skautų tėvų

parama šios „marios“ yra pavojuje visai išsekti, nes vadovai per daugelį metų pavargsta, vaikai tampa suaugusiais, gyvenimas keičiasi. Tai tikrovė, į kurią negalima lengvai numoti ranka, kitaip ateities užmojai neišsipildys. *Algirdas V. Matulionis*

NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO ŠVENTĖ

Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės atkūrimo 26-ųjų metinių šventė Argentinoje.

Organizatorių nuotr.

Argentinoje Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės atkūrimo 26-ųjų metinių ceremonija vyko šalia medinio lietuviško Rūpintojėlio, pačiame Beriso miesto centre.

Ceremonijoje dalyvavo Beriso miesto savivaldybės meras dr. Jorge Nedela, Lietuvių kultūros draugijos „Mindaugas“ pirmininkas Raul Petronis, Lietuvių kul-

tūros draugijos „Nemunas“ pirmininkas ir radijo valandėlės „Ecos de Lituania“ vedėjas Juan Ignacio Fourment Kalvelis bei kiti lietuvių draugijų nariai.

Minėjimas prasidėjo tylos minute, taip buvo pagerbti bendruomenės nariai ir kiti lietuviai, kurie paaukojo savo gyvybes gindami Lietuvos laisvę. Kiek vėliau

prie paminklo buvo sugiedoti Argentinos ir Lietuvos himnai. Taip pat renginio metu buvo perskaityti specialūs lietuviškai ir ispaniškai Lietuvos Respublikos Prezidentės Dalios Grybauskaitės, Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkės Loretos Graužininės, Užsienio reikalų ministro Lino Linkevičiaus ir Pasaulio lietuvių bendruo-

menės valdybos pirmininkės Dalios Henkės sveikinimai.

Beriso miesto savivaldybės meras dr. Jorge Nedela irgi sveikino visus lietuvius, savo kalboje pabrėždamas du žodžius – „laisvė“ ir „nepriklausomybė“. Apie šios datos svarbą kalbėjo ir abiejų draugijų („Mindaugas“ ir „Nemunas“) pirmininkai.

Taip pat raštą skaitė buvusi

Vilniaus universiteto stipendininkė, Argentinos lietuvių bendruomenės narė Melina Radziunas, kuri iš Lietuvos grįžo gruodį. Buvo paminėtas Baltijos kelias, jungęs trijų Baltijos šalių sostines – Vilnių, Rygą ir Taliną. Pasakota apie Laisvės gynėjų dieną.

Po ceremonijos „Mindaugo“ draugijos patalpose buvo skaitoma paskaita, joje studentė Ernesta Baužaitė kalbėjo apie Kovo 11-osios datos reikšmingumą, draugijų nariams pristatė kankles. Šiuo metu E. Baužaitė atlieka praktiką Beriso miesto lietuvių draugijose.

Verta paminėti, kad Beriso miesto savivaldybė Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo proga miesto centre pakėlė Lietuvos vėliavą.

Minėjimo organizatoriai: Lietuvių kultūros draugija „Nemunas“ (Berisas), Lietuvių kultūros draugija „Mindaugas“ (Berisas), lietuviška radijo valandėlė „Ecos de Lituania“.

Lietuvių savišalpos ir kultūros draugijos „Nemunas“ inf.

LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRO ARCHYVŲ PRISTATYMAS LEMONTE

JAV LB Lemonto apylinkės Socialinių reikalų skyrius trečiadieniais organizuoja filmų peržiūras. Tačiau šį trečiadienį, kovo 23 d., popietės lankytojai ne tik galėjo peržiūrėti filmą, bet ir susipažinti su Litanistikos tyrimo ir studijų centro veikla. LTSC vykdomoji vicepirmininkė Kristina Lapienytė papasakojo susirinkusiems apie archyvų veiklą, kokius dalykus archyvas renka, kokia veikla užsiima, atsakė į popietės dalyvių klausimus. Ji paminėjo, kaip svarbu yra įvar-

dinti ir aprašyti turimas nuotraukas, dokumentus. Viešnia parodė vieną iš archyvuose turimų vaizdo dokumentų, kurį pastaraisiais metais suskaitmenino LTSC - 1939 metų kadrus, kur nufilmuota šeima, tačiau deja, jau nežinoma, nei kas tie žmonės, nei kodėl jie filmuoti. Taip pat buvo parodytas filmas iš Litanistikos tyrimo ir studijų centro rinkinių apie tai, kaip disidentė vienuolė Nijolė Sadūnaitė praleido 10 mėn. KGB požemiuose.

LTSC informacija

Popietės lankytojai. Sėdi iš kairės: Genutė Treininė, Lilija Kizlaitienė, Nijolė Remeikienė, Birutė Deltuvienė, Raminta Marchertienė. Stovi: Sigutė Užupienė, Lilė Juzėnienė, Leonas Maskaliūnas, Genutė Judikienė, Rimantas Dirvonis, Nijolė Stelmokienė, Vytautas Rūbas, Dalia Ječienė, Alma Mockuvienė, Kęstutis Ječius, Regina Ilgienė, Algirdas Marchertas.

ES FILMŲ FESTIVALYJE ČIKAGOJE
LIETUVIŠKO FILMO SĖKMĖ

LR konsulato Čikagoje darbuotoja Agnė Vertelkaitė, generalinis konsulas Marijus Gudynas ir Čikagos susigiminiavusių miestų programos koordinatore Ieva Dilytė, surengę lietuviško filmo peržiūras bei priėmimą.

T. Bublė nuotr.

Devynioliktoje kasmetiniame Europos Sąjungos filmų festivalyje Generalinis konsulas Čikagoje ir Gene Siskel kino centras pristatė 2015 m. lietuvišką filmą „Dainų šalis“ (Land of Songs). Peržiūrose dalyvavo bei į žiūrovų klausimus atsakė filmo režisierė Aldona Watts. „Pirmą kartą lankydamosi Lietuvoje, kai buvau vos 12 metų mergaitė, susižavėjau Puvočių kaimo močiutėmis ir jų dainuojamomis lietuvių liaudies dainomis. Tada pažadėjau joms, jog vieną dieną sugrįšiu ir sukursiu apie jas filmą. Po daugelio metų vėl atvykusi į Puvočius pamačiau, kad iš viso močiu-

čių būrio likusios tik penkios, ir supratau, jog, jei jų dainavimo ir asmeninių istorijų filme neįmanžinsiu dabar, tai šis gražus kaimo paveldas išnyks. Taip filmas „Land of Songs“ iš idėjos tapo realybe” – pasakojo filmo režisierė A. Watts. Kaip ir kiekvienais metais Čikagos lietuvių bendruomenė itin gausiai susirinko pasižiūrėti Amerikos lietuvių sukurtų filmo apie keletą Dzūkijos kraštų dainuojančių močiutėlių – į pirmąją peržiūrą parduoti visi bilietai. Susirinkusius žiūrovus su Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena pasveikino generalinis konsulas Marijus Gudynas, o po filmo paben-

drauti bei pasivaikinti lietuviškais užkandžiais pakvietė Čikagos-Vilniaus susigiminiavusių miestų komitetas. Pagrindinis priėmimo rėmėjas - „HMD Trucking“, kiti rėmėjai: „Kunigaikščių užėja“, „Food Depot International“, „Lietuvių Fondas“, „Boodell & Domanskis LLC“, „Atlantic Express Corporation“.

Itin džiugu, jog Europos Sąjungos filmų festivalio Čikagoje kuratoriai lietuvišką filmą „Dainų šalis“ įtraukė į rekomenduojamų festivalio filmų vienuoliktuką.

LR generalinio konsulato Čikagoje informacija

LIETUVIUS JAPONIJOJE PRADŽIUGINO JUODA
LIETUVIŠKA DUONA IŠ ČIKAGOS

Lietuvos ambasadoje Tokijuje Japonijos lietuvių bendruomenės atstovai rinkosi švęsti Lietuvos valstybės atkūrimo dienos.

„Didžiuojamės, kad tokioje tolimoje, bet įtakingoje pasaulio valstybėje – Japonijoje aktyviai veikia Lietuvos ambasada, kur galime susirinkti Lietuvos valstybės ir tautinių švenčių proga, kur galime tiesiogiai kreiptis visais mums rūpimais klausimais”, - sakė Japonijos lietuvių bendruomenės pirmininkė Daiva Maekava.

JLB pirmininkė D.Meakava pažymėjo, kad prieš 10 metų susibūrusi Japonijos lietuvių bendruomenė ima labiau telktis, siekia puoselėti savo lietuvišką tapatybę, išsaugoti savo kalbą, kultūrą tradicijas. Per metus Japonijoje gyvenančių, dirbančių ar studijuojančių Lietuvos piliečių skaičius padidėjo dvigubai - iki 400 žmonių.

Semtis stiprybės iš Lietuvos valstybės kūrėjų, kurie Pirmojo pasaulinio karo nuniokotoje šalyje po daugelį dešimtmečių trukusios carinės Rusijos imperijos spaudos sugebėjo atkurti ir apginti Lietuvos valstybę ambasadoje susirinkusiems tautiečiams palinkėjo ambasados įgaliotoji ministrė Violeta Gaižauskaitė.

„Stiprios ir gyvybingos mūsų tautos šaknys, atkaklumas, darbštumas, o ypač – meilė Tėvynei padėjo lietuviams susiburti į stiprias ir veiklias bendruomenes net tolimuose Australijos, Amerikos, Azijos kontinentuose”, - pabrėžė diplomatė. Ji padėkojo Japonijos lietuviams, kurie prireikus ateina į talką nedideliame Tokijuje dirbančiam ambasados kolektyvui, rengiančiam Lietuvos kultūros, mokslo, verslo, turizmo pristatymus Japonijoje. V. Gaižauskaitė pakvietė visus Tokijuje gyvenančius lietuvius pakviesti savo draugus Japonijoje apžiūrėti garsių Lietuvos tautodailininkų karpinių ir juostų parodos, šuo metu veikiančioje gausiai lankomame Japonijos sostinės daugiafunkcinio centro Šibauros parke Atrium galerijoje, garsinti Lietuvos žmonių talentus ir mūsų valstybės laimėjimus Japonijoje.

Šventės dalyviai sugiedojo Tautinę giesmę, dalijosi lietuvių puoselėjimo Japonijoje idėjomis. Visus itin pradžiugino kepalėlis juodos duonos, kurį JAV gimęs lietuvis, šiuo metu dirbantis Japonijoje, atvežė net iš Čikagos. Riekelė šio gardumyno, retai pasiekiančio Japonijoje esančius lietuvius, buvo geriausios šventinės lauktuvis.

LR URM

KOVO 11-ĄJĄ BRAZILIJOS LIETUVIAI
PAMINĖJO ŽAISDAMI KREPŠINĮ

Brazilijos lietuviai antrąją Lietuvos gimtadienio datą - Kovo 11-ąją - šiais metais paminėjo labai energingai ir veržliai - dalyvaudami LR generalinio konsulato San Paule organizuotame krepšinio turnyre. Ši forma pasirinkta neatsitiktinai - krepšinis visada buvo Lietuvos kelio į laisvę ir nepriklausomybę dalis, mūsų lietuviškojo identiteto dalis, burianti draugėn ir vienijanti. Tai yra būtent tai, ko reikia po pasaulį pasklidusioms Lietuvos dalelėms.

Saulėtą sekmadienio rytą San Paulo pagrindiniame miesto parke susirinko net penkios krepšinio bei Lietuvos mylėtojų komandos: „3 milijonai“, „Gėda pelėda“, „Nežinau“, „Taurė yra mūsų”

LR URM

LITUANISTINĖ MOKYKLĖLĖ „VILNIS” ATŠVENTĖ
SAVO PIRMAJĄ GIMTADIENĮ

Sekmadienį, kovo 6 d. LR generalinio konsulato San Paule iniciatyva įkurta lituanistinė mokykla „Vilnis” atšventė savo pirmuosius gyvavimo metus. Gimtadienio proga buvo surengta išskirtinė šventinė lietuvių kalbos pamokėlė, atvira ne tik esamiems mokiniams, bet ir visiems kitiems, besidomintiems lietuvių

kalba ir lietuvybe. Šventinės pamokėlės metu buvo pristatyta džiugi šių metų naujovė - nuotolinis lietuvių kalbos mokymosi kursas, todėl lietuvių kalbos dabar galės mokytis ne tik Brazilijos lietuviai ir Lietuvos draugai, bet ir kituose pasaulio kraštuose gyvenantys ir lietuvių kalbai neabejingi žmonės.

LR URM

VYR. SKAUČIŲ ŽIDINYS kviečia į
Choro EXULTATE
KONCERTĄ
TEJUNGIA MUS DAINA

Šeštadienį, balandžio 23 d., 7 v.v.
Šv. Kazimiero parapijos didžiojoje salėje
18022 Neff Road, Cleveland OH 44119

Bilietai \$20 – vietos numeruotos

Bilietus galima įsigyti sekmadieniais kavutės
metu Šv. Kazimiero parapijoje ar per
Teresę Urbaitienę tel: 440 442-9091

MARTYNO STARKAUS IR JONO BANIO FILMO „KARAS 2020: RUSIJOS INFORMACINĖ AGRESIJA” PERŽIŪRA IR DISKUSIJA SU ŽINOM AIS JAV EKSPERTAIS IR ŽURNALISTAIS

Vasario 5 d. Lietuvos ambasada kartu su JAV įtakingu Hudson Institute organizavo 2015 metų pabaigoje sukurto Martyno Starkaus ir Jono Banio filmo „Karas 2020: Rusijos informacinė agresija” premjerinę peržiūrą JAV. Po peržiūros surengtoje diskusijoje apie Lietuvos, Baltijos šalių ir Europos informacinio saugumo, Rusijos propagandos, galimų stiprėjančio Rusijos informacinio karo tendencijų implikacijas JAV, Europai ir konkrečioms šalims, dalyvavo ir ją moderavo žinomų leidinių JAV „The Daily Beast” ir „The Interpreter” vyriausiasis red. Michael Weiss, buvusi RT žurnalistė, pareiškusi apie savo atsistatydinimą tiesioginiame eteryje - Elizabeth Wahl, Tarptautinio respublikonų instituto (International Republican Institute) prezidentas Mark Green su kolegomis, Hudson Institute prezidentas ir JAV Transliuotojų tarybos

narys Kenneth Weinstein su kolegomis, The Johns Hopkins universiteto Transatlantinių santykių centro vadovas Andras Simonyi su kolegomis, JAV nevyriausybinių organizacijų ir analitinių centrų vadovai ir atstovai, žurnalistai. Diskusijoje taip pat dalyvavo Lietuvos UR ministro patarėja Neringa Vaisbrodė, CEPA analitikas Marius Laurinavičius.

Tai renginys virtinėje bendrų ambasados renginių ir iniciatyvų su JAV nevyriausybėmis organizacijomis ir analitiniais centrais, kurios organizuojamos Lietuvoje ir JAV. Šis tapo 2015 m. rugsėjo 15 d. Vilniuje kartu su Hudson Institute, Freedom House, National Endowment for Democracy, Konrad Adenauer Stiftung bei partnerių - Vilniaus Universiteto Tarptautinių santykių instituto ir R. Europos Studijų Centro - surengto Vilniaus Demokratijos Forumo tęsinis. **LR URM**

Po filmo peržiūros (iš kairės) – Lietuvos užsienio reikalų ministro patarėja Neringa Vaisbrodė, Lietuvos ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas, buvusi RT žurnalistė Elizabeth Wahl, „The Daily Beast” ir „The Interpreter” vyriausiasis redaktorius Michael Weiss ir JAV Transliuotojų tarybos narys Kenneth Weinstein. **LR URM nuotr.**

REŽISIERĖS G. ŽICKYTĖS FILMAS PRISTATYTAS PRANCŪZIJOJE

Kovo 18 d. Ambuazo mieste Prancūzijoje surengtas žymios lietuvių režisierės Giedrės Žickytės dokumentinio filmo „Kaip mes žaidėme revoliuciją” pristatymas ir diskusija su autore. Filmo apie garsiąją muzikinę grupę „Antis” ir Lietuvos kelią į nepriklausomybę peržiūra organizuota bendradarbiaujant su Turenės–Baltijos šalių draugystės asociacija, vadovaujama prezidento Paul Olivier ir aktyvios asociacijos narės Florence Andre Olivier, kuri yra vieno iškiliausių XIX a. pabaigos kraštovaizdžio architektų Edouardo André, suprojektavusio Lietuvoje peizažinio stiliaus parkus buvusiuose Tiškevičių dvaruose Lentvaryje, Trakų Vokėje, Užutrakyje ir Palangoje, vaikaitė.

Gausiai susirinkusią publiką pasveikinęs asociacijos prezidentas Paul Olivier supažindino su nuo 1990-ųjų metų gyvuojančios asociacijos veikla, kultūrinėmis iniciatyvomis bei pasidžiaugė galimybe pristatyti dokumentinį G. Žickytės filmą, pasakojantį apie lietuvių tautos kelią į nepriklausomybę.

Lietuvos ambasadorius Prancūzijoje Giedrius Čekuolis pasidžiaugė vis la-

Dokumentinio filmo „Kaip mes žaidėme revoliuciją” stop kadras.

biau intensyvėjančiais kultūriniais mainais su Prancūzija, padėjo prancūzų asociacijai už ilgametį ir nuosirdų darbą plėtojant bendradarbiavimą su Baltijos šalimis bei pasveikino režisierę G. Žickytę su sėkminga aktyvia kūrybine veikla bei pasidžiaugė sėkmingai įvairiose pasaulio šalyse pristatomais režisierės kurtais filmais.

Po filmo peržiūros Ambuazo miesto teatre gausiai susirinkusi prancūzų publika aktyviai domėjosi ir diskutavo su režisiere Giedre Žickyte apie filmo kūrimo aplinkybes, Lietuvos istorijos ir kovos už nepriklausomybę momentus.

G. Žickytės dokumentinis filmas „Kaip mes žaidėme revoliuciją” nominuotas nacionaliniuose kino apdovano-

jimuose „Sidabrinė gervė” ir laimėjo Baltijos šalių konkursinės programos prizą Vilniaus tarptautiniame dokumentinių filmų festivalyje. Filmas taip pat buvo pristatytas tarptautiniuose Šefildo ir Lidso dokumentinių filmų festivaliuose, Norvegijos, Austrijos, Šveicarijos, Italijos, Vokietijos ir kitų šalių festivaliuose.

„Kaip mes žaidėme revoliuciją” pasakoja istoriją apie pokštą, įvykusį dešimtmečio viduryje, kai Lietuvoje dar nebuvo jokių atgimimo ženklų, o per naujametį Kauno jaunųjų architektų karnavalą juokais atsirado roko grupė „Antis”. Cirko dvasiai artimas išpūdingas grimas ir rekvizitai, stilizuoti pasirodymai, kandūs ir aštrūs tekstai kūrė agresyvią sovietinio gyvenimo karikatūrą. Greitai ir net patiems grupės nariams netikėtai grupė tapo ryškiausia Dainuojančios revoliucijos vėliavneše ir masiniu reiškiniu, įtraukiančiu tūkstančius sekėjų.

LR KM

KULTŪROS KRONIKA

Š.m. kovo 11-ąją Paryžiaus legendinėje koncertų salėje Salle Gaveau surengtas žymios lietuvių pianistės Mūzos Rubackytės koncertas. Gausiai susirinkusi prancūzų kultūros, muzikos mylėtojų publika, tarptautinio diplomatų korpuso atstovai, lietuvių bendruomenė žavėjosi pianistės atliekamais R. Šumano, M.K. Čiurlionio ir S. Prokofjevo kūriniais.

2016 m. kovo 12-13 d. Tarptautiniame šiuolaikinio šokio festivalyje „2 Dance Act” Charkove (Ukraina) pristatyta speciali Lietuvos šiuolaikinio šokio programa. Pirmą dieną buvo parodytas šokio teatro „Dansema” spektaklis vaikams „Mozaika” bei choreografų Mariaus Pinigio ir Manto Stabačinsko performansas „ID:&G.”.

Tarptautinės meno mugės „ArtVilnius‘15” lankytojų geriausia menininke išrinkta Monika Dirsytė puikiai įvertinta ir užsienyje. Galerijai „Meno niša” atstovaujanti menininkė kovo 19 dieną performansą (angl. *performance art*, atlikimo menas, trumpalaikiai teatrališki veiksmai, atliekami žiūrovų akivaizdoje, – red.) „Aš tavo saulė” atliko garsioje Berlyno galerijoje „Burster”. Iki šiol vienas sėkmingiausių M.Dirsytės atliekamų performansų „Aš tavo Saulė”, kurį menininkė pristatė meno mugėse „ArtVilnius”, „ArtMarket Budapest”, tarptautinėse parodose Vilniuje, Šiauliuose ir kt. M.Dirsytės performansas po ypač sėkmingo pasirodymo „ArtVilnius‘15” iškeliavo į Budapeštą. Spalio mėnesį vykusioje meno mugėje „Art Market Budapest” šis darbas buvo pristatytas galerijos „Meno niša” stende. „Aš tavo saulė” susilaukė didelio mugės lankytojų dėmesio, kūrinys spaudoje buvo išrinktas vienu iš geriausių mugės darbų. Sužavėti M.Dirsytės performanso Berlyno galerijos „Burster” vadovai pakvietė menininkę „Aš tavo saulė” pristatyti Berlyne.

Paryžiuje kovo 2–9 dienomis vykusioje mados savaitėje savo kūrybą pristatė ir viena ryškiausių Lietuvos drabužių dizainerių Agnė Kuzmickaitė. Ištaigingame konferencijų centre „Tapis Rouge” tris dienas vykusioje parodoje „Capsule” buvo galima išvysti keliolika ateinančiam rudeniiui ir žiemai skirtų derinių iš naujausios A.Kuzmickaitės kolekcijos. Drabužių dizainerė įkvėpimo semiasi iš savo kasdienybės. Į ją A.Kuzmickaitė žvelgia ne tik menininkės, bet ir mokslininkės žvilgsniu.

Kovo 25 d. Kinijoje, Šandongo provincijos sostinėje Džinane, Šandongo meno muziejuje LR Premjeras Algirdas Butkevičius atidarė parodą „Šiuolaikinės Lietuvos vaikų knygų iliustracijos”. Parodoje pristatyti 50 darbų – Kęstučio Kasparavičiaus, Stasio Eidrigėvičiaus, Laisvydės Šalčiūtės, Mariaus Jonučio, Eglės Gelažiūtės-Petrauskienės, Rimanto Rolios, Ievos Babilaitės, Linos Dūdaitės, Rasos Joni, Karolio Strautnieko ir Nomados Marčėnaitės iliustracijos. Parodą Kinijoje pristato Lietuvos kultūros institutas ir LR ambasada. **LR KM inf.**

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LIETUVOS TARPTAUTINIS FORUMAS

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

SPALVINGAI ISTORINEI ASMENYBEI
DAKTARUI JONUI ŠLIŪPUI 155 – ERI

Dr. Jonas Šliūpas. *Stankūno nuotr.*

1861 metų kovo 6, kovo 7 ir kovo 8, o kartais ir vasario 23 -oji (pagal senąjį kalendorių), skirtingų autorių ir šaltinių įvardijama kaip Jono Šliūpo gimimo diena. 2016-ieji metai šiai iškiliai asmenybei jubiliejiniai – 155-ieji. Ta proga svarbu paminėti Jono Šliūpo indėlį kuriant Lietuvos valstybę bei prisiminti šio, net trijų (medicinos, humanitarinių ir teisės) mokslų daktaro idėjas ir pasisakymus, ypač aktualius minint kovo 8-ąją – Tarptautinę moters dieną.

Per gyvenimą J. Šliūpas buvo vadinamas įvairiais vardais: „laisvamanis“, „cicilikas“, „nevieriuonis“, „socialistas“, „aušrininkas“... mat savo liberaliomis pažiūromis pralenkęs laiką ne visada amžininkų buvo suprastas. Visgi bene tiksliausia Joną Šliūpą būtų prisiminti Lietuvos mylėtojo ir puoselėtojo vardu, nes tai jam pačiam buvo aukščiausias vertinimo kriterijus. Už nuopelnus Lietuvai Jonas Šliūpas apdovanotas 1928

m. ir 1936 m. Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino I ir II laipsnio ordinais, 1933 m. – Latvijos Trijų žvaigždžių ordinu.

Jonas Šliūpas gimė žemaitiškojoje Šiaulių rajono dalyje, Rakandžių kaime, netoli Gruzdžių, Onos ir Stepono Roko Šliūpų, tvirtų valstiečių, šeimoje (36 ha). Tėvas ne tik ūkininkavo savo ūkyje, bet ir buvo samdomas gretimo dvaro ūkvedys, apylinkėje turėjo gerą vardą ir ne kartą buvo renkamas valsčiaus teisėju. O apie mamą, Oną Vaitkutę, iš kurios išmoko lietuviškai skaityti, Jonas atsiliepia labai pagarbiai: „moterį aš visuomet vertinau aukštai, prisimindamas savo didžiai gerbiamos motinėlės ir jos pasišventimo namams bei gyvenimo vargus.”

Galbūt būtent meilės motinai nulemtas ir devyniolikta-me amžiuje novatoriškas Jono Šliūpo požiūris į moterų lygybę su vyrais. Mokslų daktaras moterų jungą bendruomenėje vadina krislu akyje ir atvirai pripažįsta savo domėjimąsi moterų emancipacijos klausimu: „Moteriškę visur stačiau lygiomis, jei ne aukščiau, su vyriškiais. Moteriai aš pašvenčiau rašinį „Moteriškės religija” ir knygelėje „Apie vaikų auginimą bei auklėjimą”, rodos aš nedariau skirtumo įvertinant elgesį moteriškės ar vyriškio. Lygybė, laisvė ir brolybė abiem lytim vertingos ypatybės.”

Minėtoje knygelėje „Moteriškės religija”, išleistoje 1927 m. Šiauliuose, Jonas Šliūpas nagrinėja moters padėtį nuo seniausių laikų per visus istorinius laikotarpius. Mokslų daktaras kalba apie neigimą religijos įtaką moterų teisėms, klausdamas, ar tikrai krikščionybėje, nors ir nėra poligamijos, moters padėtis visuomenėje geresnė negu pagonybės laikais: „Pavyzdžiui, Aigypse 2000, ar, kad ir 4000 m. imtum prieš mūsų erą, moteriškė buvo laisvesnė ir guodinesnė, turi lygias teises su vyru, paveldi ir kontroliuoja nuosavybę. Nors poligamija vešėjo, bet gi teisme moteriškė galėjo ginti savę ir savo interesus; net n' ištikimybės atsitikime maistas iš vyro namų jai nebuvo atsakomas. Moteriškė galėjo būti medikė, kunigė, karalienė. O kokia buvo padėtis pas krikščionis, sakykime Bostone 1850 m.? Moteriškė negalėjo turėti jokios nuosavybės, užpelnytos ar paveldėtos. Moteriškė ar tekėjusi, ar netekėjusi negalėjo būti globėja ar įgaliotinė. Ji nebuvo asmuo. Ji nebuvo pripažinta kaip pilietė. Ji nebuvo vienetas, o tik nulių civilizacijos sumoje...”

Raštuose išguldytas idėjas Jonas Šliūpas stengėsi įgyvendinti ir šeimoje. Su žmona Liudvika Malinauskaite – Egle jis susipažino dar besimokydamas Mintaujos (Jelgava, Latvija) gimnazijoje, o susituokė 1885 m. Amerikoje ir kaip pats sakė: „nors vargingai, bet su meile gyvenova”. Šalia liberalių pažiūrų vyro netruko

atsiskleisti žmonos talentai. Liudvika dar draugystės metais pradėjo rašyti „Aušroje”, jos eilėraščiai spausdinti Aglės ir Eglės slapyvardžiu. Atvykusi į Ameriką, jaunoji Šliūpienė įsitraukė į vyro visuomeninį darbą jo leidžiamuose laikraščiuose. Ji buvo pirmoji lietuvis Amerikoje, kuri pasižymėdavo susirinkimuose su prakalbomis, patriotiškais deklaracijomis. Jauniausios dukters Hipatijos žodžiais, „kas ją girdėjo kalbant, pasakojo, kad buvusi ugninga oratorė; dažnai pati savo mintimis ir žodžiais sujau-dinta pravirkdavo ir klausytojai šluostydavosi ašaras.”

Stiprios moterys buvo ir abi Šliūpų dukterys: vyresnėlė Aldona tapo gydytoja, Amerikoje rinko aukas ir pati jas vežė Voroneže, Rusijoje, esančiai didelei lietuvių pabėgėlių kolonijai. Jauniausia dukra Hipatija gimė tėvui baigiant medicinos studijas 1891 m. Ji buvo ištekJusi už pirmojo nepriklausomos Lietuvos finansų ministro Martyno Yčo, susilaukė keturių vaikų, juos nuo 1920 –ųjų, grįžus į Lietuvą, padėjo auginti mama Liudvika.

1888 m. gimęs sūnus Kęstutis taip pat siekė aukštų tikslų: Viskonsine, JAV, baigęs fizikos mokslus, 1920 m. atvyko į Kauną, kur savo žinias ir talentą skyrė Užsienio reikalų ministerijai, vėliau, iki mirties 1932 m., 10 metų profesoriavo universitete ir vadovavo fizikos katedrai.

Abi Šliūpaitės vaikystę prisimena šviesiomis spal-

vomis: „Mama vadino tėvą Minkštainiu, Katučiu. Apie pinigų daug nekalbėta, tėvai su jais nesiskaitė. Vaikai gyveno lyg kokiame vienuolyne, nes tėvai labai žiūrėjo mūsų moralės. Rūpinosi, kad mergaitės niekur neitų vienos, nesikalbėtų su svetimais vyrais, neimtų iš jų saldinių.”

1928 m. balandžio mėn., po ilgos ligos Kaune mirė ir buvo palaidota Liudvika Šliūpienė. Į Palangą Jonas Šliūpas persikėlė gyventi po to, kai mirus pirmai žmonai vedė antrą kartą – palangiškę Grasildą Grauslytę. Su ja 1930 m. susilaukė sūnaus Vytauto Jono Šliūpo, kuris, pernai atšventęs 85 –ąjį jubiliejų, gyvena Amerikoje.

Apžvelgus Jono Šliūpo šeimyninį gyvenimą, išsiskiria ypatinga šio vyro pagarba moteriai, šeimai bei tarpusavio santykių lygybei. Besikuriančioje Lietuvos valstybėje mokslų daktaras aktyviai veikė kaip visuomenininkas, liberalių pažiūrų žmogus. Moterį Lietuvoje jis matė ne tik kaip šeimos židinio kurstytoją, bet ir kaip lygiaverčią vyrui, neabejingą politikai, pilietiską asmenybę. Tad galima sakyti, jog šiandien kovo 8 –oji, įprasminanti daugelį iškeltų idėjų, Jonui Šliūpui būtų įsimintina šventė, kaip vainikas puošianti garbų savą 155-metį.

Plačiau apie daktarą Joną Šliūpą, jo veiklą ir gyvenimą galima sužinoti Palangoje, Vytauto g. 23a esančioje dr. Jono Šliūpo memorialinėje sodyboje.

Muziejininkė Sigutė Bendikienė

VAIKYSTĖ PRABĖGO SIBIRO
ŠALTYJE

Stanislovas Abromavičius

(Tęsinys, pradžia Nr.4.)

Susėdome į vežimą: aš, vaikai, vyro mama Agota Alionienė, gimusi 1890 metais. Kai kurios moterys ėjo pėsčiomis, vildamosi, kad gal bus proga pabėgti, bet kareiviai su užtaisytaiš šautuvais buvo akyli. Išlaipino Kaišiadorių geležinkelio stoties aikštėje, mūsų *padvada* dingo gal irgi stribo kieme. Laikė po žvaigždėtų dangum per naktį su mažais vaikais, nors buvo šalta. Tik už paros, atrodo, pirmadienio 4 valandą ryte, pristūmė ešeloną ir mus suvarė į vagonus. Buvo labai daug mažų vaikų. Pažinau iš Prazariškių Kazį ir Anastaziją Adamkevičius su jo tėveliais ir mažamečiais Antanėliu bei Vytuku, kitus Adamkevičius – Augustą ir Agotą su paaugle dukra Danute ir trylikame-te Anele, Vaclovą ir Bronę Novaselskį ir jų penkis mažamečius vaikus bei 76 metų močiutę Marčę Šimkienę iš Palmonės, Praną ir Elžbietą

Praniukevičius ir tris jų vaikus iš Kaišiadorių, kartu buvo tremiama ir sesuo Anelė, gimusi 1923 metais. Visų ir neišvardinsiu. (Pagal archyvinis duomenis, iš Kaišiadorių rajono buvo tremiamos 196 šeimos, iš Jiezno – 175, į vagonus susodinti 262 vyrai, 373 moterys ir 280 vaikų. Į Lietuvą nesugrįžo 129 tremtiniai, tarp jų ir 10 vaikų. – A.S.).

Žinoma, vaikui mūsų vežamas maistas nelabai tiko. Be to, nebuvo vandens. Visa laimė, kad prie sustojusio ešelonu pribėgdavo rusės, parduvinėjančios ožkų pieną. Po 28 parų išlaipino jau Krasnojarsko krašte ant Jenisejaus kranto. Čia pirmą kartą davė „mėsos”: meškos kaulų. Kas juos graužė, tiems paleido vidurius. Ant plyno lauko mus išlaikė dvi paras. Pagaliau atvyko baržos, susodino ir plukdė dar tris paras. Visa laimė, kad mano vaikai nesusirgo, tik nuolat rėkė: „Norim valgyti!” Kartu

Darbai miške. Iš kairės: rusė Frosia, nežinoma, Genė Alionienė, Bronius Grigaliūnas, Anelė Adamkevičienė, 1953 metų žiema.

Vytauto Praniukevičiaus nuotr.

tremiamas ūkininkas Barysas, vežęsis maišą kviečių, neišsikentęs juos saujomis dalijo vaikams, o tie kramtė pasigardžiuodami.

Iš pradžių patekome į *Novyy Gorodok* gyvenvietę, buvusią už 10 kilometrų nuo Šerčiankos, į kurią patekome vėliau. Ten gyveno daug tremtinių latvių, atvežtų 1941 metais. Jie jau buvo prasigyvenę, turėjo net karvučių.

Daug kas skundžiasi, kad tremtyje nefotografavo vaikų. Mes iš tremties parsivežėme daug nuotraukų, nes fotografavo ir pats nuotraukas darė buvęs studentas Vytautas Praniukevičius. (1948 metų gegužės 22 dieną Pranas ir Elžbieta Praniukevičiai buvo ištremti iš Strošiūnų kaimo, Kaišiadorių valsčiaus, su trimis vaikais: Irena, gimusia 1931 metais, aštuonerių metų

Nijole ir trejų metų Vida. Vytautas, gimęs 1928 metais, buvo studentas, gyveno Kaune, bet 1947 metais už antisovietinę veiklą buvo suimtas ir kalintas Minlage. 1952 metais išleistas iš lagerio atvyko pas tėvus į Šerčianką, – S.A. Fotografavomės noriai, norėjome užfiksuoti vaikų vaikystę, darbus, suėjimus, šventes.

(Bus daugiau)

RENGINIŲ KALENDORIUS

BALANDŽIO 1 ir 2 d., 7:00 val. v. ir balandžio 5 d., antradienį Šv. Kazimiero parapijoje bus rodoma dokumentinis filmas – „Pirmasis Dievo gailestingumo paveikslas”.

Ruošia Šv. Kazimiero parapija

BALANDŽIO 2 d., šeštadienį, nuo 11 val. ryto iki 12 val po p. vyks pradžios mokyklos vaikų susitikimas su Velykų kiškučiu ir bobute ir margučių ieškojimas. Pobūvis vyks prie Birutės fontano (1010 East Blvd, Cleveland, OH 44108).

Rengia Lietuvių kultūrinių darželių komitetas

BALANDŽIO 23 d., šeštadienį, 7:00 val. v. – Šv. Kazimiero parapijos auditorijoje „Exultate” choro koncertas „Tevienija mus daina”.

Rengia vyr. skaučių Židinis

BIRŽELIO 5 d. sekmadienį, 12 val po p., paviljone prie ežero East Park ir Dorchester Dr gatvių sankryžoje įvyks Lietuvių kultūrinių darželių metinė gegužinė nariams ir svečiams, norintiems tapti Lietuvių kultūrinių darželių nariais.

Rengia Lietuvių kultūrinių darželių komitetas

BIRŽELIO 19 d., 2:00 val. po p., sekmadienį - Ekumeninės pamaldos už žuvusius ir nukentėjusius nuo sovietų režimo latvius, estus ir lietuvius. Minėjimas vyks: United Latvian Ev. Lutheran Church, 1385 Andrews Ave., Lakewood, OH.

Rengia Klivlando Baltiečių komitetas

TEISMAS VĖL GRĮŽO PRIE VIENOS IŠ A. RAMANAUSKO-VANAGO NUŽUDYMO BYLŲ

Kauno apygardos teismas kovo 25 d. vėl grįžo prie vienos iš partizanų vado Adolfo Ramanausko-Vanago nužudymo bylų.

Joje teisiamas Stasys Šimkus teismo posėdžiuose nedalyvauja – anksčiau byla dukart grąžinta prokurorui, nepavykus nustatyti, ar teisiamasis tebėra gyvas. Devyniasdešimtmetis vyras yra Baltarusijos pilietis, ten jam siunčiami ir šaukimai į teismą. Vietos teisėsauga su Lietuva nebendradarbiauja, o kaltinamasis šaukimų neatsiima.

Vėl pradėjus nagrinėti bylą po to, kai ji grįžo iš prokuratūros, perskaitytas kaltinamasis aktas, taip pat apklausta nukentėjusioji – partizano dukra Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė.

„Mama pasakojo apie tai, kaip juos sulaikė. (...) Kai jie priėjo prie posto, kur buvo S. Šimkus, stovėjo mašina ir tiesiog ant jų užvirto KGBistų krūva, jie nespėjo net nusišauti, nors mama sako, kad būtų tokia nuostata, kad nebūtų pasidavę gyvi”, – teisme pasakojo A.Ramanauskaitė-Skokauskienė. Jos teigimu, tėvus represinės tarnybos kankino greičiausiai iš pykčio, siekdamos atkeršyti už visus tuos metus, kol nepavyko partizaninio pasipriešinimo likviduoti. A. Ramanauskaitė-Skokauskienė pasakojo, kad persekiojami buvo ir kiti jos šeimos nariai.

„Visa šeima buvo persekiojama: mano mama yra pasakojusi, kad jos namai Alytaus rajone ir ten KGB, kadangi mamos tėvas buvo partizanų ryšininkas, tuose namuose būdavo daromos pasalos, buvo kelioms dienoms daroma apgultis”, – pasakojo partizanų dukra.

Apklausus A. Ramanauskaitę-Skokauskienę, byloje vėl padaryta pertrauka. Į kitą posėdį planuojama kviesti kaltinamojo sūnų – S. Šimkaus gynėja teigia, kad jai nėra iki galo aišku, ar kaltinamasis iš tiesų yra gyvas.

Prokuroras šio prašymo nepalaikė, teigdamas, kad kaltinamojo sūnus neturės duomenų apie byloje nagrinėjamas aplinkybes, o tai, kad kaltinamasis gyvas, patvirtina iš Baltarusijos gauta informacija, jog apie jo mirtį duomenų neturima.

Prokuroras taip pat siūlė nekviesti apklausti vienintelio gyvo likusio liudytojo, nes jo parodymuose S. Šimkus neminimas. Kiti bylos liudytojai – jau mirę, jų parodymus planuojama skaityti.

S. Šimkus kal-

PREZIDENTĖ SU VILNIAUS KRAŠTO VAIKAIS DAŽĖ MARGUČIUS

Prezidentė Dalia Grybauskaitė su lietuvių ir lenkų mokyklų vaikais dažė margučius. *LR Prezidento kanceliarijos nuotrauka/ R. Dačkus*

Kovo 24 d., Nemenčinė. Artėjant šv. Velykoms Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė lankėsi Nemenčinėje, kur Vilniaus krašto etnografijos muziejuje susitiko su lietuvių ir lenkų mokyklų vaikais bei krašto bendruomenės atstovais ir dalyvavo edukacinėse velykinėse dirbtuvėse.

Šalies vadovė išbandė naujas marginimo technologijas bei tradicinius margučių dažymo metodus, susipažino su verbų rišimo ir žvakių liejimo technika. Pasak Prezidentės, įkvepianti

Vilniaus krašto bendruomenės veikla, prie kurios prisijungia įvairaus amžiaus žmonės, rodo, kad sujungus pastangas kiekvienas iš mūsų gali prisidėti prie reikšmingų ne tik savojo krašto, bet ir visos valstybės pokyčių.

Valstybės vadovė taip pat susipažino su etnografijos muziejaus ekspozicija ir edukacine veikla. Vilniaus krašto muziejus lankytojams pristato kaimynystėje gyvenančių lietuvių, rusų, lenkų, baltarusių tautines tradicijas.

Prezidentės spaudos tarnyba

PERDUOTA TRĖMIMU KALTINAMO RUSIJOS PILIEČIO BYLA

Šiaulių apygardos prokuratūra teismui perdavė baudžiamąją bylą, kurioje civilių žmonių trėmimu kaltinamas Rusijos pilietis A.K., ketvirtadienį pranešė prokuratūra.

Praėjusių metų pabaigoje Lietuvos apeliacinis teismas šį vyrą, buvusį Valstybės saugumo ministerijos (MGB) tardytoją, pripažino kaltu dėl trėmimų. Teismo nuosprendžiu jam buvo skirta septynerių metų laisvės atėmimo bausmė, tačiau nuo jos garbaus amžiaus vyras atleistas dėl ligos.

Kaip žiniasklaidą informavo Šiaulių apygardos prokuratūros atstovė Gabrielė Gendvilaitė, nauja byla A.K. iškelta atliekant kitą ikiteisminį tyrimą, kuris vėliau buvo nutrauktas.

„Buvo tiriama kitos šeimos byla ir įtariamieji buvo kiti asmenys. Tačiau tarp tų kitų asmenų, kitų dokumentų, rastas šis”, – sakė G. Gendvilaitė.

Ikiteisminio tyrimo, kurį atliko Šiaulių apskrities vyriausiojo komisariato Smurtinių nusikaltimų tyrimo skyriaus pareigūnai, metu buvo nustatyta, kad kaltinamasis 1949 metų kovo mėnesį dirbdamas sovietų okupacinės valdžios represinės struktūros SSR MGB tardymo dalies 2 skyriaus 1 poskyrio vyriausiu tardytoju galėjo dalyvauti trėmimo mechanizme ir prisidėti prie to, kad žmonės, kurie to metu režimo buvo vertinami kaip

„DIRVAI” AUKOJO:

G.Miglinas, Chicago, IL.....	50
B.Taoras, Findlay, OH.....	50
M.Karaska, Frederickburg, VA.....	45
A.Jucaitis, Bay Village, OH.....	25
I.Mickunienė, Centerville, MA.....	25
K.Žiedonis, Highland Hts., OH	22
S.Abraitis, Garrettsville, OH.....	20
D.Bartkus, Beverly Shores, IN.....	20
V.Urbaitis, Mayfield Hts., OH.....	20
R.Aidis, Bethesda, MD	15
I.Velicka, Lakewood, OH.....	15
P.Kampe, Newbury, OH	10
V.Tamulis, S. Euclid, OH	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

nepatikimi ar nelojalūs būtų prievarta iškeldinami į atokius Sovietų Sąjungos regionus.

Būdamas pareigūnu ir priimdamas sprendimą dėl civilių asmenų trėmimo iš okupuotos Lietuvos teritorijos į okupavusios valstybės, SSRS, teritoriją, jis pasirašydavo ne įsakymus tremti, o išvadas apie šeimų tinkamumą tremti.

Tuo metu buvo numatyta sudaryti grupę pareigūnų, kurie tikrintų gautų šeimų dokumentų teisėtumą ir sprendimą dėl iškeldinimo, kurie buvo gaunami iš vietinių valsčių komiteto pareigūnų. Pareigūnai, patikrinę dokumentus, surašydavo išvadą, kad sutinka dėl šeimos iškeldinimo, o ją patvirtindavo valstybės saugumo ministras.

Būtent dėl kaltinamojo A.K. išvados surašymo ir sutikimo iškeldinti šeimas tremtiniais tapo ir nukentėjusiais šioje byloje laikoma viena Pakruojo rajono Vaigalių kaimo šeima.

Tėvai kartu su trimis vaikais buvo ištremti traukiniu iš Šiaulių geležinkelio stoties. Iš tėvų buvo atimti gyvuliai, namai bei žemė. Po 10 metų tremties šeimai pavyko susigrąžinti žemę, kuri ir šiuo metu priklauso vienintelei gyvai likusiai duktai.

Dėl šios šeimos ištrėmimo kaltinamasis savo kaltę neigia. Už šį nusikaltimą gresia iki 15 metų laisvės atėmimo. *LRT*

Lietuvos partizanų vadas generolas Adolfas Ramanauskas-Vanagas ir partizanė, jo žmona Birutė Mažeikaitė-Ramanauskienė su dukrele Auksute 1956 m. vasarą. *voruta.lt*

REIKALAUJA IŠTIRTI DOPINGO ATVEJUS SPORTE

Žinomi plaukimo treneriai susivienijo – reikalauja sekti lengvosios atletikos pavyzdžiu ir nuodugniai ištirti dopingo atvejus Rusijos sporte. Jei tyrimai patvirtintų dopingo paplitimo faktą, tuomet raginama elgtis negailestingai: uždrausti Rusijos plaukikams dalyvauti olimpiadoje Rio de Žaneire, rašo Vokietijos „Frankfurter Allgemeine Zeitung“. Vienas iš idėjos iniciatorių – Rūtos Meilutytės treneris Jonas Ruddas. „Sveikas protas sako, kad jie (FINA ir WADA) turi veikti“, – dienraščiui pareiškė lietuvės Rūtos Meilutytės treneris bitas Jonas Ruddas. Jis ragina elgtis taip, kaip buvo reaguojama į rusų lengvosios atletikos dopingo ir korupcijos

skandalų atvejus.

Jam pritarė ir Vokietijos rinktinės vyriausiasis treneris Henningas Lambertz, kuriam susidaro įspūdis, jog Rusijoje dopingo paplitimas plaukime yra toleruojamas valstybiniu lygiu. „Jei faktai pasitvirtins, galiu tik pritarti, kad visiems Rusijos sportininkams būtų pritaikytas draudimas, kaip kad numato FINA taisyklės,“ – teigė jis ir pridūrė, kad Rusijai negalima daryti nuolaidų, nes mastai perpildė kantrybės taurę.

Taisyklė 12.1 numato, kad draudimas taikomas visai rinktinei, jei per metus užfiksuojami keturi arba daugiau dopingo atvejų.

Britas J. Ruddas kalba dau-

gelio pasaulio trenerių vardu: „Mes laukėme, kad FINA ir WADA imtųsi veiksmų. Dabar Julijai Jefimovai antrą kartą nustatytas teigiamas dopingo testas, toliau taip tiesiog nebegalima, panašu, kad tai nesibaigs niekada. Du dopingo atvejai per 12 mėnesių. Gana. Metas nuodugnai patikrinti plaukimo sportą.“

J. Ruddas sako, kad tokie sukčiavimo ir sporto organizacijų neveiklumo atvejai kelia pavojų plaukimo sporto atečiai. „Būtina priimti sprendimą. Pasitikėjimas mūsų sportu – FINA rankose. Kalba eina apie dešimtis tūkstančių sportininkų visame pasaulyje. Taip pat ir apie darbą trenerių, kurie su savo atletais eina į baseiną laikydamiesi taisyklių.“

Dar viena plaukikė J. Martynova diskvalifikuota ketveriems metams

Trenerių nuogastavimus patvirtino dar vienas į viešumą kovo 25 d. iškilęs faktas. Rusijos antidopingo agentūra (RUSADA) ketveriems metams už dopingo (ostarino) vartojimą diskvalifikavo kitą plaukikę - 2007 metų pasaulio vicečempionę ir 2014-ų Universiados nugalėtoją - 27-erių metų Janą Martynovą. Apie tai praneša Swimvortex.com. Pati sportininkė su sankcijomis nesutinka ir jau pateikė apeliaciją.

2015 metų birželio mėnesio J. Martynovos dopingo mėginys buvo teigiamas, bet ji nedalyvavo pasaulio čempionate Kazanėje (Rusija), neva, dėl peties traumos.

Dievagojosi esanti nekalta

Primename, kad J. Jefimova pirmadienį nutraukė tylą ir išplatino vaizdo įrašą, kuria-

Iš kairės – Julija Jefimova ir Rūta Meilutytė. Scanpix/Reuters nuotr.

me prisiekinėjo, kad nebuvo informuota apie tai, kad meldoniumas nuo sausio 1 dienos buvo įtrauktas į draudžiamų preparatų sąrašą, ir kad jo šiemet ir nevartojo.

„Pirma, aš negavau jokio pranešimo, kad meldoniumas nuo šių metų sausio 1 d. yra įtrauktas į draudžiamų preparatų sąrašą. Nė vieno – nei iš Rusijos, nei iš tarptautinių organizacijų. Antra, paskutinį kartą „Mildronatą“ vartočiau, kai jis dar buvo legalus ir leidžiamas, ir tai dariau dėl sveikatos. Kokiu būdu jo pėdsakai galėjo likti mano organizme praėjus keliems mėnesiams po gydymosi kurso, dabar analizuoja ekspertai.“

Trečia, mano sportinėje karjeroje buvo istorija, kai aš per savo kvailumą praleidau pusantų metų. Nuo to laiko aš esu ypač atsargi, kontroliuoju viską, kas patenka į mano organizmą. Ir galiu užtikrinti, kad visi preparatai, kuriuos vartočiau ir vartoju, yra leidžiami. Taigi kategoriškai neigiu man mestus kaltinimus dėl dopingo vartojimo“, – iš lapelio dramatiškai tekstą skaitė J. Jefimova.

„Šiuo metu mes ruošiamės

bylos svarstymui. Tikimės įrodyti, kad aš nepažeidžiau jokių antidopingo taisyklių, ir laukiame, kad bus panaikinti visi kaltinimai. Ir dar – aš ir toliau treniruojusi su viltimi, kad dalyvausiu Rio de Žaneiro olimpinėse žaidynėse“, – pridūrė ji.

Kadangi tai jau antras kartas, kai J. Jefimova įkliuvo vartojusi neleistinus preparatus, jos sportinė karjera pakibo ant plauko, jei Pasaulinės antidopingo agentūra (WADA) griežtai laikysis savo reglamento.

Rusei gresia aštuonerių metų diskvalifikacija, o nustčius sunkinančių aplinkybių J. Jefimova gali būti pašalinta iš sporto visam gyvenimui. Veikiausiai abu variantai vienu metu reikštų jos karjeros pabaigą.

Įdomu tai, kad kovo 22 d. dopingo kontrolė apsilankė ir pas Rūtą Meilutytę Didžiojoje Britanijoje.

Informacija, kad dopingo kontrolė tikrina Rūtą, pasidalijo jos treneris Jonas Ruddas. Tai britas padarė su labai pozityvia gaida – anot trenerio, kiekvienas dopingo testas – žingsnis link švaresnio sporto.

delfi.lt

UŽ DOPINGO VARTOJIMĄ IŠ 6 RUSŲ LENGVAATLEČIŲ ATIMTI GARBINGI APDOVANOJIMAI

Sporto arbitražo teismas (CAS) Lozanoje patvirtino, kad šeši Rusijos lengvaatlečiai vartojo dopingą. Iš sportininkų bus atimti visi apdovanojimai, jų iškovoti Europos ir pasaulio čempionatuose bei olimpinėse žaidynėse. Apie tai skelbia oficiali CAS svetainė.

Tai – ėjikai Sergejus Bakulinas, Olga Kaniskina, Valerijus Borčinas, Vladimiras Kanaikinas ir Sergejus Kirdiapkinas bei bėgikė Julija Zaripova.

S. Kirdiapkinas neteks 2012 metų Londono olimpiados aukso, O. Kaniskina - tų pačių žaidynių sidabro, 2010 metų Europos ir 2011 metų pasaulio čempionės titulų. S. Bakulinas turės grąžinti 2011-ų pasaulio čempionato auksą, o V. Borčinas - 2009 ir 2011 metų planetos pirmenybių aukso

medalius. V. Kanaikinas nuo šiol nebus 2011 metų pasaulio vicečempionas, o J. Zaripova tų pačių varžybų nugalėtoja.

Teismas V. Kanaikinui anksčiau skirtą diskvalifikaciją iki gyvos galvos sumažino iki 8-erių metų.

2015 metų lapkritį Tarptautinė lengvosios atletikos federacija (IAAF) dėl nuolatinio Rusijos sportininkų dopingo vartojimo nutarė laikinai sustabdyti šios šalies narystę organizacijoje. Rusų lengvaatlečių dalyvavimas 2016 metų Rio de Žaneiro olimpiadoje šiuo metu dar yra svarstomas.

Rusija artimiausiu metu sieks atkurti visą šalies antidopingo sistemą. Tai pareiškė Rusijos sporto ministras Vitalijus Mutko, kuris dalyvauja Sporto ministerijos kolegijos posėdyje.

Pasaulio antidopingo agentūros nepriklausoma komisija pernai apkaltino Rusijos agentūrą dėl gausių pažeidimų ir siūlė neleisti šalies lengvaatlečiams dalyvauti šių metų Rio de Žaneiro olimpinėse žaidynėse.

Tarptautinė lengvosios atletikos federacijų asociacija šiuo metu laikinai nušalinusi Rusijos federaciją ir jos lengvaatlečius.

LRT

Now serving Lithuanians, including former Tasepa Members!

1385 Andrews Ave.
Lakewood, OH 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latviancleveland.net

Hours: Mon-Wed and Fri 9:00AM-3:00PM
Sun 9:30-10:30AM (Fall-Spring)

View our Website and Facebook page for a list of our services:
www.latviancleveland.net
www.facebook.com/latviancleveland

NCUA

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter

OPEN
Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuočiai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com